

ELŐZETÉS

ELŐZETÉS:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VIDÉK:
Egy évre 20 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

ELŐZETÉS:
4-hasdos postai egyezmény 20 fill.
minden levelezésnél 20 fillér.
Naplótör 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Vasárnap, december 13.

Mai számunk főbb közleményei:

Vendégek: Községi-ügyek.
A képviselőház ülése.
Egyéni-másról. Irta: Lux Terka.
Körber újabb merénylete.
Szennyezés akták.
Barabás határozati javaslata.
A nőegyesület tervel.
Szózat a nemzetnek.
Az aradi vashíd.
Megmérgezett vizsgálati bír.
A gyerekek katasztrófája.
Vidéki bankok szövetkezése.
Atléták tea-cséléje.
Kardosny és az iparpártolás.
A hét eseményelől.
Sarkány Sámuel Múzeum.
Tárcsa: A hétről. Irta: Forgács. — Alkudozás.
Irta: Kazár Emil.
Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esedél.
Irta: Lagerlöf Zelma.

Közös-ügyek.

Budapest, december 12.

A képviselőház üléseit, bármi sürgősök volnának is egyébként a teendői, félbe fogják rövidesen szakítani a közös ügyek intézése céljából egybehívandó delegációsális tárgyalások, melyekhez harminchatodszor ülnek egybe a jövő hét közepén a monarchia két államának kiküldött bizottságai.

A magyar politika abnormis viszonyai a delegációk szessziójában is visszatükröződnek. Harminchat év óta alig néhány-szor esett meg, hogy a delegációk a jövő évi költségvetési előirányzatot idő híján

el nem intézhették s indemnityt voltak kénytelenek adni a közös minisztereknek, hogy a had- és belügyeket tovább intézhessék.

Az idén újlag közösügyi indemnityre kerül sor. A teljesen abnormis magyar belső politikai viszonylatok folytán a delegáció csak most, közvetlen az év zárta előtt, jöhetett össze s így nem lehet sürgősebb munkájuk, minthogy pillanatnyilag az ügyek zavartalan továbbviteléről gondoskodjanak. Ilyképen a delegációk munkája ez évben csak indemnity megszavazására fog szorítkozni s az érdemi tevékenység, a fontos kül- és hadügyi kérdések megbeszélése a jövő évre marad.

Az 1903. évi ülésének kimagasló eseménye egyedül és kizárólag a trónbeszéd lesz. A király ugyanis évről-évre jelentős politikai enunciacióval nyitja meg a delegáció üléseit s ajkáról nem egyszer hangzottak már el kijelentések, a melyek egész Európa figyelmét felkeltették. Minden jel arra mutat, hogy a felség beszéde ezuttal a jövőben bizakodó és megnyugtató lesz minden tekintetben. A belpolitikai zavarok megoldása a külpolitika sikeres vitelének elengedhetetlen feltétele. Az alkotmányos és békés kibontakozás tehát e tekintetben is éreztetni fogja üdvös hatását. A hozzánk legközelebb fekvő viharfészkek, a Balkán, látszólag a nyugalom képét mutatja. Sehol nem látunk érdekszféránkba eső olyan pontot, a hol a külpolitika egén felhő jelentkeznék s így a polgárság megnyugvással veheti

tudomásul a biztosított béke hangoztatását, mert ennek autentikus megállapítása mindig jól esik a békés és nyugodt fejlődés barátainak.

Külső bonyodalmak e szerint nem fenyegetik az ország békés fejlődését, annál szomorubb tehát, hogy az állam nemzeti kialakulásának munkája az állandóvá lett parlamenti válság folytán most már — mondhatni — évek óta szünetel. Itt volna a legfőbb ideje, hogy újra munkához lássunk, és a nemzeti vívmányokat, melyeket oly sok vergődés után megnyertünk, végre biztosságra helyezzük s a jobb jövő számára hasznosítsuk. Külömben is igyekeznünk kell alkotmányunk vihartépte tetőzetet ismét rendbe hoznunk, mert ha ily állapotban borulna be fölötté az európai láthatár, könnyen beázhatnék.

A magyar ügyek zilált viszonyai külföldben hivatató és csábító alkalmul szolgálnak arra, hogy az osztrákok a közös ügyeknek egy különös fajtájával szaporítsák a meglevőket. Körber osztrák miniszterelnök fondorlatai, melyekkel a királynál a magyar közjog megnyirbálására izgatott, azután pedig a reichsrathban elkövetett több rendbeli nyelvései úgy látszik iskolát csináltak oda átal s alig folyik le valamely összejövetel a birodalmi gyűléstől a külvárosi pártértekezletekig, hogy azokban Magyarország ügyeibe bele ne szólnának és hazánk avitikus jogainak törvényszerűségét bíráló tárgyává ne tennék és kétségbe ne vonnák.

Körber — mint az lapunk belsejében

A hétről.

Egy fiatal leány gondolatai a farsangi nagy bálak előtt.

Tél van megint . . . Bárendezőbe, van Minden jótékony tábor lázasan.
Fejeiben sok nőegyesületnek Farsangi eszmék ezrei születnek,
Es azokat vitatja sorra-rendre A szűkebb bizottságok parlamentje,
Mig meggyártja a rendezői szellem A haditerveket a zsebek ellen.
Mert az a legszebb mulatság, a hol A jótékonyág legtöbbször zsarol;
A haditervek dandára pedig Ötven leány, — másként nem eshetik,
Kit megpumpolnak a farsangi villik, Duzzogni érte azokra nem illik,
S oly engesztelve néznek rája, szépen . . . — A jótékonyág szent nevében!

Tél van . . . A földre hólepel terül, Tudom, a sor megint reám kerül.
Előhúznak a lédi patronesszek, Hogy foszlogatni, föl, én is siessek.
Szabódom, — még se hagy egyik se békén

„Most pihennék már.” „Majd a farsang végén.”
„Aztán . . . ma már, nem rejtem, tagadom,
A sarcolást se értem oly nagyon.”
„Ej, ily szerénynek kár is lenni, nézze;
Hiszen Ön, ma chère, valósággal művésze
A fosztásnak; csak ne ad kosarat?”
A mama int, — hát annyiban marad;
S megint fosztok, oly édes lesz a képem,
A jótékonyág szent nevében!

Pedig, — de borzasztó ez a szerep!
Mesterség nincs ennél kegyetlenebb.
Kifosztani mindenkit, aki él,
Megfogni a kabátja csücskénél:
„Nem vesz szivart, vagy alkalmi lapot?”
Ő nem dohányos, füst nem kell neki.
S mi az alkalmi lapot illeti,
Elárulja ezt a hitét dühe:
„Nem oly alkalmi, mint a mily hülye.”
De mit tehet? — Fanyar mosoly, kimért:
„Veszek, de csak a maga kedvéért.”
Ez persze szörnyen lekötöleztet . . .
Olást vesz, hogy a szivarért fizet.
Én elveszem, — s itt jó a fosztás trükkje,
Igy járnak, kik nem vigyáznak zsebükre,
Azt kérdezem — és kacsintok előre, —
Hogy: „visszaadjak valamit belőle?”

Ó felsziessen, s az ajkába harap:
„Dehogy, kisasszony. Az egész marad.”
Egy pukkedli, s rohanok azután
Nehogy elérjen, a mit ő kíván,
S beváljon pajtam átka szörnyűképen,
A jótékonyág szent nevében!

Ó, mennyit szenved itten az önért!
Volt, amikor a szívem jobban vérzett,
Mint annak szíve, akit kifosztottam,
S hiába: muszáj pumpolni, ha ott van.
Már elsején érzi a hónap végét,
S a tizesek, a melylyel kielégít
Egy kavéért — nála nagy hiba lesz,
Egy heti vacsora tán odavesz,
S másnak, ha rágondol, fáj a szíve,
Hogy mennyit kell végig körmölnie,
Hogy megszerezze azt az összeget,
Amelylyel egy kis szegfűért fizet . . .
Én is tudom, s nincs benne örömem,
Hiába, nincs, nem lehet kegyelem!

És egy valaki, akit úgy imádom,
Hogy nem sajnálnám tőle a világot,
Akárhogy kér, ellenállhatatlanul,
Egy rózsát három koronán alul,
Ha szívemet a kin szét is veti:

olvasható — ma az osztrák főrendiházban intézett ismét erős kirohanást Magyarország ellen, még pedig azon engedmények alkalmából, melyek a magyar nyelvre nézve a magyar hadsereg intézményében tettek. Tisza István miniszterelnök a hétfői ülést is azért kívánta megtartatni, hogy ezeket a csunya osztrák tulkapásokat még azon melegében vissza utasíthassa.

A magyar miniszterelnöknek az óvatossága és snájdig résenállása mindenestre nagyon dicséretes, de a mindinkább terjedő visszaélések megszüntetése vagy orvoslása nem elegendő. Ezek a jogfosztó osztrák betörések azokon a kapukon nyomulnak a mi alkotmányos jogkörünkbe, melyeket a közös ügyek nyitottak. Ezeket a közös ügyeket kell — azok fejlesztése helyett lehetőleg apasztani.

A magyar hadsereg határozottabb megkülönböztetése és elkülönítése által most is történt ugyan valami, de határozott előlépést e téren csak úgy remélhetünk, ha a kormány a gazdasági elkülönítést és ennek kapcsán az önálló magyar vámterületet is programjává teszi. Mert bizonyos, hogy mentül több a közös ügy, annál több ok és alkalom van a surlódások és érdekellentétekre, annál több és tetszetősebb ürügy a magyar ügybe való beavatkozásra.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 12.

A t. honatyák abban a reményben gyűltek ma a Házba, hogy a mai nap lemorzsolása után a delegációk jóvoltából néhány napi szünetük lesz. Ezt a reménységet azonban — már az ülés elején úgy hirdett — csalódás éri. Tisza István gróf miniszterelnök ugyanis a folyosón kijelentette, hogy hétfőn is tartat ülést még, már csak azért is, hogy ha Körber ma az osztrák urakházában ismét holmi exkurziót enged magának a mi területünkre, ezt a kellő módon

már hétfőn utasíthassa vissza és ne kelljen a szünet utáni várnia.

A mai ülésnek igen fontos és nevezetes részlete volt a miniszterelnök nyilatkozata az állami tisztviselőknek karácsonyra kifizetésbe helyezett fizetési pótlék dolgában. Kijelentette Tisza István gróf, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslatot már a legközelebbi napokban benyújtja s azt az ujoncjavaslat elintézése után akarja sürgősen napirendre tüzetni. Ha azonban kellő időre ez elintézhető nem volna, utólagos jóváhagyás reményében a saját hatáskörében fog intézkedni a tisztviselők pótlékának kiutalványozása iránt.

A miniszterelnöknek ez a nyilatkozata a Ház minden oldalán igen jó hatást keltett.

Azután folytatták az ujoncjavaslat tárgyalását, ülés végén pedig interpellációkat intéztek el.

A képviselőház ülése december 12-én.

— Kezdeté d. e. 11 órakor. —

Perczel Dezső elnök feltizenegykor nyitja meg az ülést.

A jegyzőkönyv hitelesítésénél:

Molnár Jenő módosítást ajánl. Szavazásra kerülve a sor, az obstrukciók kicsiny táborra a Ház megszámlálását kéri. Megtörténik és kitűnik, hogy a Ház határozatképes.

Az elnöki előterjesztések peregnék le ezután.

(Ujoncmegajánlás a jövő évre.)

Nyíry Sándor honvédmisztér: Benyújtja az 1904. évre szóló ujoncjutalék megállapításáról és ujoncmegajánlásról való törvényjavaslatokat és ezzel kapcsolatban az egy éves önkéntesek ez évi tiszti vizsájáról, a hadseregben ez évben történt öngyilkosságokról és a közös hadseregtől a honvédséghez áthelyezett tisztekről szóló jelentéseit.

A törvényjavaslatokat és a jelentéseket a véderő bizottsághoz utasítják.

(Négy interpelláció.)

Ezután felolvassák az indítványt és interpellációs könyvet. Négy új interpelláció van bejelentve.

Szederkényi Nándor: A régi indítványok és interpellációk felolvasását is követeli.

Perczel Dezső elnök: A házszabályokból kimutatja, hogy az csak minden hónapban egyszer történik.

A Ház ezután kimondja, hogy az interpellációkra két órákor fog rátérni.

(A tisztviselők fizetése és pótléka.)

Holló Lajos: Napirend előtt szót kér a miniszterelnökhöz kérdést intéz a tisztviselők fizetésjavításának dolgában és arról, hogy mi igaz abból, hogy a tisztviselők a már fizetésük javítására ez évre a költségvetésben fölvetett összeg megfelelő részét karácsonyra pótlék alakjában meg fogják kapni. Hosszan fejtegeti, hogy a régi javaslat visszavonásával, a fizetésrendezés elődázásával mily sérelem érte a tisztviselői kart.

Tisza István gr. miniszterelnök: Nem fogja az obstrukciót segíteni azzal, hogy ő is oly hosszan beszéljen, mint Holló. Csak ráutal arra, hogy a tisztviselői kar nincs rászorulva Holló védelmére. A kormány maga is el van határozva, hogy a tisztviselők érdekében elmege addig a legszélsebb határig, a mit az állam jólléte megenged. Hogy azt a határt meg kell tartani, e tekintetben remélhetőleg senkinek sincs kétsége.

Hogy a múlt kormány másképpen gondoskodott és már véglegesen gondoskodni kész volt az állami tisztviselőkről: az áll. A múltkori kormány abban a nézetben volt, hogy először az állami tisztviselőknél segít és azután majd később a közszolgálatban levő többi tisztviselőre is kiterjeszti gondját. Az új kormány ezt a felfogást nem tette magáévá, mert ezzel flagrans igazságtalanságot követett volna el a közszolgálatban levő többi tisztviselő rovására.

A mi azt illeti, hogy a tisztviselők karácsonyra megkapják-e a pótlék alakjában azt, a mit javukra már az idei költségvetés előirányzott: erre az a válasza, hogy a kormány már a legközelebbi napokban törvényjavaslatot fog benyújtani, hogy a tisztviselőket ebben az ideiglenes pótlékban részesítsék. A tisztelt háztól függ, hogy ez a javaslat a most szőnyegen levő ujoncjavaslatok sürgős tárgyalásával tárgyalásra kerülhessen. Ez tisztán a háztól függ. (Mozgás a baloldalon. Helyeslés a jobboldalon.)

Amennyiben pedig a tuloldal akadályokat fog tenni a tekintetben, hogy ez a törvényjavaslat a kellő sorrendben hamarosan tárgyalásra kerüljön, akkor a kormány a saját hatáskörében és az utólagos jóváhagyás reményében fog intézkedni a tisztviselők pótlékának kiutalványozásáról. (Tetszés a jobboldalon.)

(Az ujoncvita.)

A Ház ezután rátér a napirendre, az ujoncvita folytatására.

Barabás Béla szólott fel elsőnek. Reszédét lapunk más helyén közöljük.

Darányi Ferenc: A néppárt kebeléből szóval fel, de nem obstrukció szándékai. Az ujoncjavaslatok ellen való aggályait mondja el, me-

Nem adhatok, nem adhatok neki!

Talán, hogy azt a tenger pénzt id'adta,

— Utolsó pénze — meggyűlöli miatt:

Azt gondolja talán: nem hitte volna,

Ki úgy szereti, hogy úgy megszarolja;

És érzem, hogy milyen csávába léptem:

A jótékonyág szent nevében!

Ti szegény árvák, vak és elhagyott

Gyerekek, lehet-e fogalmatok,

Mindarrul, mit eljátszatnak velünk,

Mit zsebre teszünk, s amit lenyeünk,

Mit másnak okozunk, a bosszuságrul,

Amelynek vétke tán fejünkre hárul;

Mit ők éreznek és amit mi érzünk,

A kifosztottak lelkebe ha nézünk,

És mind azért, — és azért annyiszor —

Hogy ne üljön oly nagyon a nyomor

Az árván, aggon és az özvegyen,

S hogy — alkalom az érdemre legyen,

Látván, — tovább éheznetek talán,

Mintsem, hogy az a négy tucat leány

Ezen a bálon, vagy abb'a bazárba'

A vesszőfutást újra végigjárja,

— Vagy mi nyomorognánk inkább cserében

S ti árulnátok

A jótékonyág szent nevében!

Jegezte: Forgács.

Alkudozás.

Irta: Kazár Emil.

A régi divatból kiment marokkói függönyök világos sávjain át erőltetül batolt be az őszi nap a szobába. A fényezett butorok így is valami homályos fényvel világítottak, s a cserépbe ültetett lándzsalevelű növények szintén csillogó fényt kaptak, mint a kisuroit ércék és ajtókilencsek. A rámas képek üvegei is visszautkrózték a belopózott fényt, s egy kis üveg víztartóban az aranyhal önfényének hivalkodásával uszkálta körös körül nyomorult kis foghelyét. Az óra lomhán ketyeggett, s a divánom heverésző sápadt, sovány ember ingerülten kiáltott föl:

— Késik, késik! Mért nem igazítottátok meg? Legalább is két órát késik.

Egy fiatal asszony fölállt a székre, előbbre vitte az óra mutatóját, és szelid hangon szólt:

— Csakugyan késik. De nem egészen két órát. Most hat óra. Aiudnod kell Kálmán.

— Ha tudnéd. Mindig köhögök és főlébredek. Ez az orvosság nem használ. Egyébiránt Mari olvas valamit az újságból. Azon majd jobban elalszom.

Az asszony a diván mellé ült, olvasni kezdett. A beteg szárazon köhészelt és elaludt. Akkor csöndesen feléje hajolt, jobban betakarta és a haját félr. simította a homlokáról. Így jobban látszott az arc.

— Istenem! Ma ismét beesettebb az arca. Oh Kálmán, mennyire szeretlek! Isten oltal-

mazzon meg minket, téged is, de oltalmazzon meg legfőképpen engem!

Elfojtottan zokogott.

— Oltalmaz meg Uram — engem!

A loncsos cseléd bejött, valamit sugott az asszonynak, aki átment a másik szobába, egy szűk kis szobába. A karos székek és a konzoltükör mutatták, hogy ez a polgári lakások ugynevezett szalonja. Ott egy szürke öreg ur várakozott, és szórakozásból valami divatkereskedés értesítését olvasta.

Mari izgatottan lépett hozzá.

— A beteg alszik, orvos ur. Ne költse fel szegényt. Talán holnap orvos ur.

— Ma reggel megvizsgáltuk kollégáimmal édes nagysád. Már tisztában vagyunk...

Az asszony megfogta az orvos kezét és szép szemét kétségbeesetten kapcsolta a fakó, szikkadt arcba.

— Mondja, mondja, orvos ur!

— Csókolom kezét nagysád, — szólt finoman az orvos. — A beteget elvisszük innen. Jó távolra visszük. Az ilyen bajnak elejét kell venni, nagyságos asszonyom. Jó levegő, tiszta levegő, meleg levegő... Ezt a pauka nem adja meg.

— Olaszországba?

— Mondjuk, hogy tovább. A közlekedés ma már oly könnyű. Olaszország vagy Afrika nem nagy különbség. Azt hiszem, hogy Kairóba kellene mennünk.

— Messzire van?

— Mondjuk máfél nappal messzebb. Kairót ajánljuk. Mielőbb indulunk, nagyságos asszony.

Ilyekért a javaslatot nem fogadja el. Szól a tisztviselőkéről is és fizetésüknek rendezését sürgeti.

(A vita folytatása.)

Elnök 10 perc szünetet rendelt.

Barabás Béla szól először az ülés újabb megnyitása után. Kijelentette, hogy visszavonja határozati javaslatát, miután ezt az ujoncjavaslat miután ezt az ujoncjavaslat általános tárgyalásakor Kossuth Ferenc fogja beterjeszteni.

Lovász Márton kéri, hogy fejezzék be a vitát és térjenek át az interpellációkra.

Perczel Dezső elnök ezt a kérelmet nem tartja teljesíthetőnek.

Holló Lajos engedélyt kér, hogy a házszabályoktól tekintve hosszabban beszélhessen.

Perczel Dezső elnök szavazás alá bocsátja a kérdést. A Ház Holónak nem engedi meg a beszédet.

Erre a vitát félbeszakították.

(Válaszok és egyebek.)

Nyíry Sándor honvédelmi miniszter felelt Szalay Lászlónak egy régebbi interpellációjára. A választ tudomásul vették.

Tisza István gr. miniszterelnök beterjesztette a szegedi középítési tanács hatáskörének tíz évi meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslatot.

Rosenberg Gyula beterjeszti a közgazdasági és pénzügyi bizottság jelentését az Olaszországgal kötendő kereskedelmi szerződésről.

Ugron kifogásolja, hogy a jelentést nem az ülés elején terjesztették be.

E fölött hosszabb házszabályvita indult meg.

(Lendl Adolf vádjai.)

Lendl Adolf interpellációt intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a buyási közalapítványi uradalomban a bérletek körüli állítólagos visszaélések tárgyában.

Berzeviczy Albert kultuszminiszter előzetes választ ad, de már most kijelenti, hogy Lendl információi nagyrészt túlzottak. Megjegyezte végül, hogy az ő minisztériumában semmiféle visszaélések nem születtek történni.

Az ülés ezzel egyeneyed 4 kor véget ért.

TÁVIRATOK.

A cár és a szultán.

Konstantinápoly, dec. 11. Alaptalan az a hír, hogy Miklós cár a reform elfogadása ügyében közvetlen táviratozott volna a szultánnak. Miklós cár megbízta Szimejev nagykövetet, hogy fejezze ki megelégedését a felett, hogy a reformtervet elfogadta. Hír szerint a cár meg

van győződve, hogy a szultán őszinteségét tettekkel fogja megérteni. A reformokat e szerint csak a törökök érdekében határozták el.

A japán trónbeszéd.

Tokio, dec. 11. A képviselőházat ma feloszlatták. Hivatalos körökben azt remélték, hogy a ház azon szemrehányását, melyet az előző 10-én elhatározott a trónbeszédre vonatkozó felirátában volt emelendő a kormány ellen, ma vissza fogja vonni. Miután azonban ez a szövetségi pártok gyűléseiben hozott határozat szerint meg nem történt, elhatározta a kormány, hogy feloszlattja a kamarát.

Egyről-másról.

(Vásár a régi képviselőházban. — Azok a közgyűlések! — A nők érdekében. — A klubok. — Szempadi szennedzők.)

Irta: LUX TERKA.

Budapest, december 12.

Ha az elhalt miniszterek és előkelőbb politikusok lelken el-eljárogatnak a régi képviselőház csöndes termébe, ugyancsak kellemes meglepetésben van részük. Mind ott, ahol sötét pártszenvédek s még sötétebb személyes politikák üzttek egykor, ma egy kedves összevissza vásárnak poétikus virág-sátrai és a honi ipar speciálisai fogadják az éjjeli látogatót. A répi munkái jöttek el oda, ahol — úgy mondják — a répiért cívakodnak, boszankodnak, hősieskednek és izetlenkednek a honnak atyái, azaz megcsenekedtek mindezt, én biz' nem tudom hány rövid esztendővel ezelőtt.

Szóval, a jó öreg, bizalmas képviselőházban most van vásár, amikor már nem alkuszna benne semmire. Most, bizony itt nem is alkuszna. Hajdanában talán, részletfizetésre is folyt a geszt, most: prix fixe. Négy órától kilencig szól a zene, pörög a szép előadók nyelve, a filom erszénykében csörög a sok korona, sőt talán arany is található benne s így rázódik kő-kőre a szegény tüdőbetegek szanatóriumában.

S így épül fel a legszomorubb ház: vidám mosolygásból, jókedvű keringők üteméből, kedves és nem kedves versenyzésből, apró és bájos szédelgések, kis kacérkodásokból, melyekre a „verdikt” azonnal meg lesz adva, amint a cél szentesítették véle.

Tehát most Pesten négytől kilencig, a „meg-

koszorúzott oroszlanok temetőjébe” járunk. Nagyon szép dolgokat, még szebb mosolyok kíséretében kapunk, hogy *olcsón*, — ez ugyan csak mese, — de végre is, az egészséges embernek nagy kötelessége van a beteg emberrel szemben, s örülhet mindenki, ha lelkes embertársai figyelmeztetik erre a kötelességre. Akik a golgotát járkák, s legalább az adassék meg nekik, hogy keresztjük terhén segítve legyen.

Máskülönben, az életünk kezd vigabb és változatosabb lenni. Temérdek egyesületek, klubok, mik ké zülnek és minden napon kijut egy alakuló közgyűlés.

Oh, azok a közgyűlések igen szépek, finomak, tanulságosak és némelyek mulatságosak is. Es, tessenek csak elolvasni a lapokat, hogy mennyi nőegyesület van készülöben. Csak az Isten segítne meg őket ez elkészülésükben is. De nem lehet, kérem. Hirdetik, hirdetik a gyűlést, de meg nem tartják. Persze, nem az ő hibájuk miatt. Az idő sáros, ködös, az elfogadó napok elől nem lehet elszökni, a szabó nem pontos, Margit nem lesz ott, még talán Irén se lesz ott, azonban ott lesz X-né, ott lesz Y-né, hát mit akar a világ? Vértanuk legyenek az asszonyok?

Szép, szép a cél, a szellemi munkával foglalkozó szegény nők helyzetének javítása, munkáik érvényesítése, egy kedves, meleg klubbotthon létesítése, ahol magányos, egyedül álló művelt és komoly nők olvashassák ez újságokat, találkozhatnak egymással, de végre is, vessen számot mindenki azzal is, hogy a nők nem „két létének” mint a miniszterelnökök, hogy a politikában szemrebbenés nélkül hallgatják meg a gazember szót s azon kívül egy tyukszem taposásért irgalmatlanul provokálnak. Hja, kérem, a nőt ha megsértik ő meg van sértve. Es ő mindig meg van sértve, dacára hogy ő sohasem sért.

Es hiába minden, az idő rossz, az elfogadó napok elől nem lehet elszökni, Margit nem lesz ott, Y-né azonban ott lesz és az Istenhez már hiába fohászokodnak a szellemi munkával foglalkozó szegény nők. Hja, kérem, — mondja az idegessé lett Ursten — előbb tanuljanak meg németül aprehendálni s azután csináljanak klubbot...

Mindezek dacára, mi nők, ez időszertint igen aktuálisak vagyunk. Nem azért, mintha

— A férjem baja tehát oly veszedelmes?

— Meg kell akadályozni, hogy veszedelmes legyen. A Cook-utazási irodájához méltóztassék fordulni. Jutányos, megbízható, nagyságos asszonyom. Nem tudni, milyen lesz az ősz és a tél. Kairó. Cook-iroda. Mielőbb. Becsánat, nagyságos asszony...

Az orvos kivette óráját, meghajlotta magát és nyájas udvarias hajlongással eltávozott.

Mari összeesett és keservesen sirni kezdett. Reszketve, könyvtől áztatott orcával ment egy kis szekrényhez és megnézte csekély ékszereit.

— Ez elég az orvosoknak. De a többi... Istenem a többi!

A beteg szobájában megszólalt a csöngetyű, mint egy fölgerült házi tücsök hangja. A beteg enni kért. Tej, vagy akármint. Az arca, a szeme lázban égett. Amig kívánságait elmondta, a köhögés annyira elfojtotta, hogy végre a fal felé fordult s kimerülten pihogott.

— Ha nem is adsz enni! Mari én nem bántom. Hadd haljak meg!

Sebes pihogással elfordult és nemsokára elaludt. Mari letette a tejes csészét és várt. Osszekulcsolt kézzel, lélektől megüresedett testével és kínok közt ült oda a beteg mellé.

— Elvisznek — elmegyünk! — sóhajtott, de aztán összezsápta kezét, és tovább kínlódt gondolataival.

A cseléd ismét megjelent és megsugta, hogy látogató érkezett.

— Az az ur, a méltóságos ur... a szép gyémántos mellűvel.

Marinak régi ismerőse volt leánykorából. A férjét is segítette, hogy a hivatalnokok közt gyorsabban haladjon előre. A beteg fölől jött tudakozódni.

Az asszony, mikor bement a szalonba, egy rózsza volt a hajba tűzve és mosolygott.

A látogató kezét csókolt, a beteg után tudakozódott, és hirtelen hozzátette:

— A nagysád arca sokat mond. Nincs veszőly?

— A férjem állapota javult. Elmegyünk innen messzire, és akkor felgyógyul. Az orvosok azt mondták, bizonyosan meggyógyul.

A látogató olyan szíves volt, hogy részletezen is beszélt az utról, mert járt arra. Mari pedig sokat kérdezősködött minden apró cseprőségre.

Hanem mielőtt eltávozott volna, egyszerre nagyon komoly lett a látogató. Fölkelt, Mari elé lépett és így szólt elfojtott hangon:

— Beszéltem az orvosokkal. Férje nagybeteg.

Mari megreszketett, mint a bokor, de kétkedve nézett föl.

— Szereti férjét? — kérdezte sötéten a látogató.

Az asszony szívére nyomta a kezét és csak egy jajt tudott válaszolni.

— Bármilyen történiék a nagysád megnyugvása az volna, ha férjét elvihetné.

— Talán önnek uram többet mondtak az orvosok, mint nekem?

— Én nem az orvosok szemével nézek. Én magamtól látok. Az ut Egyiptomba, —

az ottani tartózkodás. — Ezt könnyű az orvosoknak mondani. De én látom, hogy ez nem lehet.

Mari lehajlotta fejét, a kezével kezdte nyomkodni a homlokát, a fejét és mikor a rózsához ért, kitépte a hajából. Olyan csöndesen hullt ki onnan, mint a leszáradt őszi levél.

Az az ember fölvette a virágot.

— Tudja, hogy szerettem.

— Az asszony hallgatott, mint a sphinx.

— Nem akart a feleségem lenni.

Hallgatott tovább, de fölnézett, s nézése mindent áthatott, a hová csak eljutott, legjobban azt az embert, aki-előtte állt.

— Régi barátja vagyok. Ime parancsolhat velem. Barátja vagyok, aki azt mondom, mentük meg férjét, fogjunk össze megmentésére. De az özvegy az enyém.

Mari fölháborod a kiáltott föl.

— Alkudozni egy élő halálára! Borzasztó örökség, amiről ön beszél.

— Mari, édes Mari! Szeretem most is.

A szegény asszony nem tudott tovább beszélni. Csuklott, fildoklott, s mikor a beteg szobájából ismét hangzott a sebes csilingelés, elrohant.

A beteg állapota rosszabbra fordult. A metező és nedves őszi szelek is megjöttek.

Az ur, akinek gyémántos tüje volt, naponként megjelent a házban és tudakozódott a cselédnél. Egyszer pedig egy vastag levélfelét hozott egy szolgáló a nagyságos asszonynak, s rá volt írva, hogy sürgős. De a nagyságos asszony nem bontotta föl, hanem elzárta gondosan.

tul sok házasság kötötték, de roppant sokat gyűlésezünk, sok könyvet írunk, egyesületeket csinálunk, s amikor az én vegytűntés íveimet már szállítják a robogó vonatok, az ország első színpadán egy nő-író darabjainak fog-nak tapsolni. S hogy a kedves X-né és Y-né is ott lesz, azt a legkisebb emóerismerettel bíró ember is kitalálhatja. Persze arra senki se gondol, hogy ilyen esetben minden egyes ellenség kedves a szerzőnek.

TANÜGY.

(—) Tanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Némethy János okleveles tanítót a nagybattyáni állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

(—) Athelyezett óvónők. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Salamonné Barta Józsa zsidói állami óvónőt a nagyhalmágyi, Hosszu Emma nagyhalmágyi állami óvónőt pedig a zsidói állami óvodához helyezte át.

Szenzációs akták.

(Sikkasztással, okirathamisítással és csalárd bukással vádolt képviselők.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 12.

Nagy feltűnést keltő, de szomorú tartalmu jelentéseket osztott ki ma a képviselők között a képviselőház mentelmi bizottsága. Ha egy külföldi ember véletlenül ezekből az iratokból nyerné benyomá-sait a magyar népképviselőkről, bizony kétségbeejtően sötét színben látná a mi parlamenti életünket.

Beszéljenek maguk a hivatalos jelentések:

Egy aranyóra és egy pár gomb.

Az első két jelentés Jankovich Béla nép-párti képviselőről szól és így hangzik:

I. A budapesti királyi főügyészség f. é. augusztus 14-én kelt felterjesztéséhez csatolt iratok szerint Jankovich Béla orsz. képviselő Vajda Ignác budapesti ékszerüzletéből 1 darab női aranyórát láncsal együtt elvitt azzal, hogy azt egy nőnek megmutatja s ha annak meg-

Az orvos egyre komorabban nézte a beteget és azt mondta, hogy nincs javulás. De hát ezt ők jól megmondták.

— Menni kell. Vigyük. Egyiptom, Cook. Nagyságos asszonyom, menni kell, vinni kell. En már nem is jövök el többet. Holnap... Cook — jó cég. Nagyon rossz idő.

Mari akkor elővette azt a vastag levelet és felbontotta.

— Megyünk!

Ráborult a férjére, cirógatta, a kezét csókolt.

— Elviszlek! Jere, menjünk. Megmentek. Isten oltalmazzon engem.

Az az ur tette meg az előkészületeket a Cook irodában. Három jegyet váltott.

Kálmán örül, hogy mehet valahová, akár-hová és hogy hivatalából előleget kapott az utra. Maga öltözködött fel és jókedvű volt.

— Menjünk már, menjünk. Elkészünk. Ugyan Mari siess már!

Támolygott, a köhögés elfojtotta szavát, összeesett. Vissza kellett tenni az ágyba.

Az a bizonyos ur feljött a lakásba, mert már megunt a kocsijáiban a várakozást.

— Miért nem megyünk? Siessünk!

Mari a díván mellett roskadva sirt és jajgatott. Sápadt arcát fölemelte arra az emberre:

— Már elment! Jókora ment el. Nem kés-tünk el, se ő, se én!

Utra volt öltözve már az asszony szépen, elegánsan. A szíjjon függő táskát kiakasztotta nyakából és odavetette annak az embernek lábához.

— Nem készt el Kálmán, nem!

Siratta a meghalt urát.

tetszik, megtartja s 80 koronával kiakadva ki-fizetni fogja, ellenkező esetben az ékszer viz-szaadja; az ékszer azonban sem vissza nem adta, sem ki nem fizette.

E miatt Vajda ékszerész sikkasztás miatt feljelentette Jankovich Béla orsz. képviselőt, s a budapesti kir. főügyészség kéri fenti felter-jesztésében a mentelmi jogának felfüggesz-tését.

Minthogy fenti tényállás egyébbel, mint a feljelentéssel az iratok közt igazolva nincs és ezzel kapcsolatosan a vizsgálat megkezdése sem látszott elrendelhetőnek, s így az ügy a kellő iratokkal felszerelve nincsen, javasolja a mentelmi bizottság, hogy felforgó esetben Jan-kovich Béla orsz. képviselő mentelmi jogának felfüggesztését megtagadni méltóztassék.

II. A budapesti kir. főügyészség folyó évi október hó 2-án kelt felterjesztésében kéri Jankovich Béla orsz. képviselő mentelmi jogá-nak felfüggesztését, mert a csatolt iratokhoz mellékelt jegyzőkönyv szerint nevezett orsz. képviselő Uilmann József budapesti lakos ék-szerésztől egy pár készlet-gombot átvett, állítólag barátjának leendő megmutatás, és esetleg az által leendő megvásárlás céljából és sem a jelzett ékszer vissza nem adta, sem ennek árát ki nem fizette.

Minthogy fenti tényállás egyébbel mint a feljelentéssel az iratok közt igazolva nincs és így ez ügy megfelelően felszerelve nincs s a vizsgálat a törvénynek megfelelőleg elrendelhe-tőnek nem látszott: javasolja a mentelmi bi-zottság, hogy Jankovich Béla orsz. képviselő mentelmi jogának felfüggesztése megtagad-tassék.

Hamis betétkönyv — eltűnt bűnjelek.

A harmadik és negyedik jelenés Eötvös Bálint dr. képviselővel foglalkozik, akit okirat-hamisítás és sikkasztás büntetléllel vádol az ügyészség. A két jelentés így szól:

I. A budapesti kir. főügyészség azon okból kéri 4630. sz. alatt 1903. szeptember 25-én kelt felterjesztésében Eötvös Bálint dr. orsz. képví-selő mentelmi jogának felfüggesztését, mert nevezett képviselő a csepelszigeti takarékpénz-tár részvénytársaságnak egy 7,200 koronás be-tétkönyvét Korondi Sándor és Haas Jenő tanuk vallomása szerint vagy maga hamisította, vagy a meghamisítottat forgalomba hozatal által használta.

Az iratok illetékes hatóság által lévén fel-terjesztve, zaklatás jellegét nem mutatják, miért is tisztelettel javasolja a mentelmi bizott-ság Eötvös Bálint dr. orsz. képviselő mentelmi jogának felfüggesztését.

A budapesti kir. főügyészség 1903. évi október hó 1-én kelt felterjesztésével kéri Eötvös Bálint orsz. képviselő mentelmi jogá-nak felfüggesztését, mert a bemutatott iratok szerint nevezett orsz. képviselő egy 12,000 ko-ronás váltó értékét felvette, de ezt rendeltetési helyére, a csepelszigeti takarékpénztárba be nem szolgáltatatta s egy reábizott takarékpénz-tári könyv értékét szintén felvette 10,288 kor. 98 fillérben s rendeltetési helyére, t. i. a cse-pelszigeti takarékpénztárba be nem szolgáltatta. Mindez kiderül Kúdo Simon, Istvanov Fá-bián, Bilisin Bertalan, Plavsin Ferenc, Ber-csin Ferenc és Dzseja Benő vallomásából.

Miután a felterjesztést illetékes hatóság teszi s az iratok kellőképp felszerelve a zakla-tás jellegét nem igazolják, a mentelmi bizott-ság javasolja, hogy dr. Eötvös Bálint orsz. képviselő mentelmi joga ez esetben felfüggesz-tessék.

Ez ügybe most egy nagy feltűnést keltő esemény is, beleszövedött. A képviselőházhoz

beküldött bűnjelek, tehát a hamisított betét-könyv is nyomtalanul eltűntek. Felderítésre vár, hogy a bűnjelek tévedésből maradtak-e vissza a képviselőházban, avagy pedig bűnös keze tűn-tette el azokat.

Hova lettek az értékpapírok?

Az ötödik és hatodik jelentés, melyek Nessi Pál dr. képviselőre vonatkoznak, a kö-vetkezőleg hangzanak:

I. A budapesti kir. főügyészség kéri dr. Nessi Pál orsz. képviselő mentelmi jogának fel-függesztését és pedig sikkasztás büntette miatt; a tényállás az, hogy Scheidl Lujza 1901. év tavaszán Nessi Pál orsz. képviselőnek, mint ügyvédnek 8,400 koronát adott át, hogy ezen fővárosi kölesönkötvényt vásároljon, ezen összeg fele értékéig az meg is történt s a megbízó Scheidl Lujza ezen kötvényeket meg is kapta. Az érték másik feléig a kötvények csak azon év október havában lettek volna átvehetők, de ennek megtörténte előtt a megbízó Scheidl Lujza utaztában Fiumében 1901. augusztus ha-vában elhalt; elutazása előtt levélelbeli végren-delkezőst tett, melyben a hiányzó 3,200 kor. értékű értékpapírokat is megemlíti. A hagyaték leltározásakor felvétellett a leltárba az értékpá-pír s ezen az alapon keresik az örökösök. Nessi Pál írásbeli nyilatkozata szerint az értékpá-pírok második felére fedezete nem lévén, azok nála nincsenek, holott a fővárosi tanács érte-sítése szerint Nessi Pál az értékpapírok első felét 1901. május 6-án, a második felét 1901. november 4-én felvette, ugyanazon tényállás látszik kiderülni Borosnyay Oszkár min. taná-csos és Prohászka Mária tanuk vallomásaiból.

A felterjesztés illetékes hatóságtól érke-zvén, előadottak szerint zaklatás jellegével nem bír, miért is javasolja a mentelmi bizottság, hogy Nessi Pál orsz. képviselő mentelmi jogát ezen esetre nézve felfüggeszteni méltóztassék.

Dr. Nessi Pál orsz. képviselő ellen özv. Wintergerst Józsefné 1903. évi június hó 22-én följelentést tett, mely följelentésben előadja, hogy dr. Nessi Pál orsz. képviselő 1898. évi november hó 4-én azon ürtügy alatt, hogy ki-látása van a pesti magyar kereskedelmi bank-nál napbiztosi állásra szert tenni az esetben, ha az illető bank részvényeiből 4 darabot ott letétbe helyez, rövid idejű használatra elkérte a tulajdonát képező 10,080, 10,081, 16,831. és 16,832. sz., egyenkint 500 forint névértékű és a tőzsdén darabonként 2,700 koronával jegy-zett 4 darab részvényt, mely részvényekből többszöri szorgalmazás és utánjárás dacára dr. Nessi Pál orsz. képviselő eddig csak a 10,080 sz. részvényt szolgáltatatta vissza, a többi hár-mat pedig, ámbár azoknak 1902. évi február hó 5-ig leendő visszaadását megígérte, többszöri felszólítás és a följelentés napjáig nem-csak vissza nem szolgáltatatta, de míg az előző években legalább a részvények után esedékes osztalékot följelentőnő kezeihez juttatta, az utolsó évben még az esedékes osztalék kiadá-sát is elmulasztotta.

A közlött iratokhoz csatolva van dr. Nessi Pál orsz. képviselőnek két sajátkezűleg írt le-vele, melyek egyikében a 4 drb. részvénynek rövid idejű használatra való átvelét elismeri, másikában pedig értesíti följelentőnőt, hogy a 3 drb. részvényt 1902. évi február hó 5-ig fogja visszajuttatni.

A kihallgatás alkalmával ugy följelentőnő, mint annak fia, Wintergerst József a följelen-tésben előadottakat egész terjedelemben főtár-tották.

Dr. Nessi Pál orsz. képviselő a mentelmi bizottság előtt megjelenve, fölmutat 3 drb rész-vényt, a hozzátartozó kamatszelvevényekkel, va-lamint oly összegű készpénzt, mely 3 részvény

egy évi osztalékanak megfelel, oly kijelentéssel, hogy az özv. Wintergerst Józsefné által neki átadott 8 drb. részvényt, a szelvényekkel és az ezen részvények után az utolsó évben esedékes osztalékkal, azért tartotta vissza magánál, mert özv. Wintergerst Józsefnével szemben perköltség címén nagyobb összegű követelése van, melyet csak ily módon biztosíthatott.

A mentelmi bizottság, tekintettel arra, hogy a mentelmi jog felfüggesztését illetékes hatóság kérelmezte és a főljelentésben vázolt tényállás valószínűvé tétetett, azon javaslatot terjeszti a képviselőházhoz, hogy dr. Ness Pál országgyűlési képviselő mentelmi joga ez ügyre vonatkozólag felfüggesztessék.

Három váltó története.

A hetedik jelentés Csávolszky Lajos képviselővel foglalkozik ugyancsak *sikkasztás* bűntette ügyében. A jelentés így szól:

A budapesti kir. főügyészség május 9-én kelt felterjesztésében Györfy Gyula dr. országgyűlési képviselő főljelentésére kéri Csávolszky Lajos mentelmi jogának felfüggesztését; ugyanis Györfy Gyula az iratok szerint 8 darab váltót adott összesen 17.000 forintnyi értékben, hogy ezeket Csávolszky Lajos a váci káptalan-nál biztosítésként elhelyezze, mely körülmény Csávolszky Lajosnak az iratok közt lévő sorai-val látszik igazoltnak, melyben elszámolást ígér. Kiderült azonban, hogy a jelzett összegű váltókból 6.000 frtos váltót Löwinger Sámuel-nél helyezte el, mely váltó nem rendeztetvén, beperesített s ez árulta el, hogy a jelzett váltó nem a kikötött célra lett felhasználva. Minthogy ezen tényállás a zaklatás jellegét nem viseli, az iratok szabályszerűen felszerelve illetékes hatóságtól érkeztek, javasolja a mentelmi bizottság, hogy Csávolszky Lajos országgyűlési képviselő mentelmi joga ezen esetre vonatkozólag felfüggesztessék.

Ugron bankja.

A nyolcadik jelentés, mely Ugron Gáborról szól, *csalárd és vétke*s bukás bűncselekményei miatt függeszti fel a nevezett képviselő mentelmi jogát. A jelentés így hangzik:

A marosvásárhelyi kir. főügyészség 1908. évi április 2-án kelt felterjesztésével kéri Ugron Gábor orsz. képviselő mentelmi jogának felfüggesztését oly célból, hogy a „Székelyegyleti első takarékpénztár” bukása következtében ellene fogandó büntető eljárás ellene megindítható s lefolytatható legyen.

A közlött iratok szerint a Székelyudvarhelyen létezett „Székely egyleti első takarékpénztár” című pénzintézet 1901. évben csőd alá került, mit állítólag az idézett elő, hogy Ugron Gábor orsz. képviselőnek, ki ezen intézetnek igazgatósági elnöke volt, oly nagy mérvű kölcsön lett adva ezen intézetnél, melyet visszafizetni képes nemcsak nem volt, de nevezett képviselő fizetése képtelenné válván, még a kamatokat sem volt képes fizetni; mégis az iratok szerint egy a neje által aláírt 200.000 korona kölcsön biztosítására kiállított váltó, melynek alapján legalább követelésének e része tekintetében a takarékpénztár kielégítést nyerhetett volna, az igazgatóságnak 1901. évi február 11-én tartott ülésében résztvevő tagjaival állítólag egyetértve, a takarékpénztártól visszaadott s egyedül maga által aláírt váltóval kicserélvén, Ugron nejevel szemben az igazgatóság lemondott az összeg visszakövetelési jogáról.

Az iratok illetékes hatóság által lóvén felterjesztve, zaklatás jellegét nem mutatják, indítványozza a mentelmi bizottság, hogy a t. kep-

viselőház kimondani méltóztatassék, hogy Ugron Gábor orsz. képviselő mentelmi joga az ellene folyamatba tett csalárd és vétkes bukás bűncselekményei miatt megindított büntető eljárás tekintetében felfüggesztetik.

SPORT.

+ Az aradi országos tornaünnep. *Steinitzer* Pál dr., az „Aradi Tornaegyesület” alelnöke és Nagy Sándor titkár-művezető, mint a választmány kiküldöttei, tegnap felutaztak Budapestre, hol résztvesznek az országos tornaszövetség igazgató-bizottsága gyűlésén, melyen a jövő évi pünkösdi ünnepek alatt Aradon tartandó VII. ik szövetségi országos tornaünnepély sorrendjét fogják véglegesen megállapítani. A magyar vívómesterek egyesülete választmányával is üléseznek, az ugyanezen alkalommal este a színházba tervbe vett vívóakadémia tárgyában s ezzel a tornaünnepély két pontja meg lesz állapítva. Az egyesület képviselői hétfőn érkeznek haza s a választmánynak külön gyűlésén fognak az eredményről beszámolni.

Körber újabb merénylete.

(Az öszsbírodalom elleni „bűntény.”)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12

Bécsben ma ismét nagy merényletet követtek el a magyar nemzet ellen. Aki ezt a merényletet elkövette, az természetesen ismét Körber dr. miniszterelnök, és akik felidéztek, provokáltak, azok *Windischgrätz* herceg és néhány társa, csupa feudális és reakcionárius osztrák herceg és gróf, régi, szemenszedett ellenségei a magyaroknak.

Körber a katonai engedmények felvetett kérdésén használta fel ma az urak házában, hogy dölyfös, elbizakodott hangú támadást intézzen a magyarok ellen. Körber vést dugott a magyar alkotmány gerendái közé, és ma erre a vésőre olyan hatalmas ütést mért, hogy recseg-ropog minden.

A Körber aljas támadásai közül talán az volt a legerősebb és aggasztó reánk nézve, hogy Körber, mint ő maga mondotta, *feljogosítva érezte magát erre a támadásra.*

A merénylet híre rendkívül megdöbbentő hatást tett a magyar politikai világra. Maga a kormányelnök, *Tisza* István gróf, mint hírlik, izgatottan tárgyalt híveivel erről az esetről, és el is határozta, hogy a képviselőház szünetét hétfőre, amikor már megkezdődött volna a szünet, összehívja, nehogy egy percig is válasz nélkül maradjon a Körber támadása. A hétfői ülésen *Tisza* ez újabb támadásra már nyilatkozni is fog.

Az osztrák urakháza mai szenzációs üléséről a következő távirati tudósítás számol be:

Az urakháza mai ülése végén a *Windischgrätz* csoport interpellációt intézett Körber dr. miniszterelnökhöz, felvilágosítást kérve, hogy Magyarországon miféle reformokat terveznek a *hadsereg*re vonatkozóan és hogy azok foganatba vételével meg lesz-e továbbra is a hadsereg közönsége és az uralkodó joga?

Körber azonnal felelt. Kijelentette, hogy az osztrák kormány változatlanul fentartja azon eredeti álláspontját, hogy a kiegyezési törvényt csak a birodalom két felének együttes beleegyezésével és alkotmányos uton lehet megváltoztatni. Körber kifejti ezután a korona állását a közös

ügyekben, különösen a hadsereg kérdésében.

— A korona felségjogai — ugymond — semmi tekintetben nem változtak. Ismerem azon intézkedéseket, melyek most oly élénk megvitatás tárgyát alkotják, anélkül, hogy a nyilvánosság azok tartalmáról pontosan értesülhetett volna, miután azok legnagyobb része még nincs is végleg megállapítva. Nem akarom értéküket kisebbiteni, de kijelentem, hogy azok a *hadsereg külső és belső egységének alapját megváltoztatni nem fogják. A hadsereg marad a régi.* Minden a hadsereg kettéválasztására irányuló gondolatot vissza kell utasítanom, sőt feljogosítva érzem magamat arra, hogy ezt az öszsbizalom (*Gesamtmönarchie*) elleni bűnténynek nevezzem. Semmiféle kettéválasztásról nem lehet szó, mindaddig, míg a kiegyezési törvény érvényben van, semmiféle nemzeti aspirációk ezt elő nem idézhetik.

Ezután *Thun* gróf indítványára vita indult meg a miniszterelnök indítványa felett.

Felszólalt többek közt *Windischgrätz* herceg, az urakháza elnöke is, aki kijelentette, hogy az urakháza ragaszkodik ahhoz, hogy a hadsereg egységes, annak vezérlete és belső szervezete kizárólag ő felsége kezében maradjon.

Windischgrätz avval végezte beszédét, hogy Körber nyilatkozata őt megnyugtatta.

Barabás határozati javaslata.

(A képviselőház mai üléséből.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 12

A képviselőház mai ülésének érdekessége egy határozati javaslat volt, a melyet *Barabás* Béla nyújtott be egész váratlanul.

Kossuth Ferenc erősen kifakadt *Barabás* magatartása ellen, minek az lett a következménye, hogy a tíz perces szünet után *Barabás* határozati javaslatát visszavonta.

Barabás Béla azzal kezdi beszédét, hogy aláveti magát pártja határozatának, de kötelessége teljesítése céljából fell kell szólalnia a vitában. A harc, melyet az ellenzék folytatott és most rendes parlamenti fogverekkel folytat: a magyar nyelv volt. Mi lett volna, ha tovább is oly eszközökkel viszik a harcot? nem tudja. De az erőszakosság semmi esetre se jöhetett volna, mert végtére is az alkotmányos király hajolt volna meg az alkotmány előtt. Fáj neki, hogy pártja keleti eredmény elérése nélkül hagyta abba a harcot. De azért az obstrukciót el ne ítélje senki, mert az obstrukciónak olyan vívmányai vannak, melyekhez nélküle nem jutottunk volna. A függetlenségi párt azonban levonhatja a tanulságot, hogy máskor ne hagyja abba a harcot, a mit megkezd, mert ez megtöri az ellenzék erejét. Rátér azután arra, hogy a függetlenségi párt megtartja a békefelteletét, de a kormány még nem váltotta be a feltételeket. Ennek lehetővé tétele végett a következő határozati javaslatot nyújtja be:

„Mondja ki a Ház, hogy Magyarországon minden jognak és így a hadsereg vezényleti és szolgálati nyelve megállapítása jogának is forrása nemzet.”

Minthogy ez a javaslat szóról szóra meg egyezik azzal, a mi *Kossuth*nak és *Tiszának* meg egyezése volt, reméli, hogy határozati javaslatát az egész Ház el fogja fogadni. (Helyeslés.) *Barabás* határozati javaslata a független-

ségi pártra bombaként hatott. Kossuth Ferenc izgatottan, erősen felindulva sietett ki a folyosóra. Aztán a jegyzői szobába kéréste bizalmasabb párthiveit, a kikkel hosszasan tanácskozott.

Abban állapotok meg, hogy Barabást kérdőre fogják vonni, a miért a tegnapi értekezlet megátlapodása ellenére segítségére akart sietni az obstrukciónak.

A midőn Barabás Kossuth felháborodásáról értesült, rögtön felkereste Kossuthot, kit még bizalmasaival együtt talált. Kossuth felvilágosította Barabást arról, hogy a nemzeti jogok ép-ségben tartására vonatkozó javaslata már azért is tárgytalan, mert Tisza István gróf miniszterelnök az indemnitás tárgyalásánál teszi meg azon indítványát, mely a felségjogok eredetére vonatkozik.

Igy történt aztán, hogy Barabás mindjárt a nyílt ülésen visszavonta félremagyarázott határozati javaslatát.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Hoffmann meséi, opera.
Este: Sötétség, színmű. (Páros bérlet.)
Hétfő: Sötétség, színmű. (Páratlan bérlet.)
Kedd: Sötétség, színmű. (Páros bérlet.)
Szerda: Tavas, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Tavas, operette. (Páros bérlet.)
Péntek: Tavas, operette. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Tavas, operette. (Páros bérlet.)

Sötétség.

(Színmű 4 felvonásban. Írta: Rutkai György. Először adták az Aradi Nemzeti Színházban 1903. december 12.)

Egynehány évtizedes múltnak, a mának, és ki tudja milyen hosszú jövőnek egyik legmegoldatlanabb, legtöbbet vitatott problémáját: a párba intézményét állította színpadi nyilvánosság elé Rutkai György, a *Sötétség* szerzője. Két főfogást, sőt ennél többet: két becsületet állít szembe egymással, harcra bocsátja ezeket s négy felvonáson keresztül szabad cselekvést enged e két elem képviselőinek arra, hogy mindkettő a végtelenségig küzdjön hol a maga, hol a társasága, hol egy láthatatlan, de nem ismeretlen fogalomnak néhol természetes, másutt erőszakos felfogása mellett.

Ez a harc nehéz, s azonfelül olyan keretbe, olyan cselekmények közé van beállítva, hogy borzasztóvá is lesz. A felfogásokat tudniillik emberek képviselik, akiknek cselekedetei, akiknek végzete érdekel minket azért, mert előttünk rokonszenvesek, részben azért, mert a színpadon keresik őket. Ilyenformán hát nem közömbös nekünk az, hogy az elvek e harcában melyik fél marad a győztes, a darab cselekménye, a szereplői, a helyzetek annyira lefoglalják a gondolkodásunkat, hogy a tendenciával nem törődünk, csak érdeklődünk, félünk, aggodunk, és féltjük az embereinket. És így eljutottunk a darab egyik legnagyobb erősségéhez. Ha e tula don-ság nélkül íródik meg ez a színmű, feltétlenül elbukik. Es pedig nem is a saját hibája miatt. Mert elvégre a szerző nem lehet oka annak, hogy a huszadik században virágját éli egy olyan intézmény, mely az elképzelhető leghetlenebb helyzetbe hoz egyébként normális eszű embereket, hogy köztünk évtizedes lumpolásokat végez egy óriási erejű felfogás, mely arra kényszerít tiszta érzésű embereket, hogy sirva, a szívük vérzése árán gyilkoljanak. Hogy a helyzet ez, az bizonyos, alig mulik el nap, hogy pédája ne akad on, de ez a péda nekünk — nem kell. Nem akarjuk látni a hibánkat, irtózunk az ugynevezett következményektől s a magunk gyarlóságát inkább átruházzuk a színdarabra. Szóval a párba elismerjük, de a következményeit nem.

Hát ime: ennyi abszurdummal kell meg-birkóznia annak, aki ehhez a témához nyul. Még egyszer annyi nehezséget kell leküzdenie annak, aki ennyi igazságtalanságon belül igazságot akar osztani két hazugság között. Hogyan lehet világosságot vinni ekkora sötétségbe, hogyan győzzön itt a jó, a nemes és miképen elégüljön meg a mi igazságérzetünk, amely mint mondtam, ilyenkor kérelhetetlenül fellép? Sehogyan, erre nincs mód, ez a darab sem tud rá módot, csak kívánni tudja, hogy bár jönne nap, mely eloszlatná ezt a „sötétség“-et.

Tessék emberiesen megoldani a következő helyzetet: egy leánynak huszárfőhadnagy a vőlegénye, szeretik egymást nagyon, igazán s mikor az eljegyzésig jut ez a szerelem, egy kikoszorózott kőrő bejelel az ezrednek, hogy a főhadnagy olyan leányt akar elvenni, akinek édesatyja husz év előtt törvény előtt állt. A bíróság fölmentette ugyan az apát, de a katonai felfogás nem ismeri el többé érintetlennek ezt a becsületet s nem engedi meg, hogy a főhadnagy ilyen apának leányát vegye feleségül. A vőlegény, bár imádja a leányt, aláveti magát ennek a felfogásnak, amint mondja azért, ne-hogy ha rangjáról lemond úgy lássék, mintha a leány pénze lenne az, amiért az uniformist levetette.

A katonai-vőlegénynek ezt az eljárását nehéz volt megindokolni, annál nehezebb, mert ezen fordul meg az egész darab. Ha volt, aki igazat adott ennek a felfogásnak, abban sok katonai szellem lehet. No de menjünk tovább. Az történik, hogy a leány fítestvére e jelenet közben megsérti a tisztelet, kihívás, majd párba következik, melyben a fiu meghal a nőtestvére szerelmesének fegyvere által. A leány megőrül és elvész ebben a fájdalomban, a többiek életben maradnak, s ezek után csak arról lehet vitatkozni, hogy ki járt jobban: az-e, aki meghalt, avagy azok-e, akik életben maradtak.

Ez a darab meséje, érdekes így elmesélve is, még érdekesebb előadásban látni. Halásos, szép jelenetek vannak benne s a színészek ezeket jól játszották meg, *Gazdy* Aranka volt az est főszereplője s amit játékában produkált, az mind elsőrangú volt, legszebb sikerét a harmadik felvonásban aratta, erre a Maribázy-val való nagy jelenésével szolgált rá; finoman pointírozott, mikor a boldogsága megrontóját faggatta s erőteljes volt, mikor ezt elutasította magától. Mellette *Aranyossy* Jancsi emelkedett ki egy modern bakfis-leány szerepével; nyílt színen, kapott tapsot a második jelenésében s azontul az őszintesége, a szívjósága végtelenül tetszett. *Follinusznén* kívül a férfiak közül *Könyves* és *Győre* játszottak jól, *Bónis* és *Simon* Jenő pedig a mozdulataikon kívül voltak kifogástalanok. (a.)

* **A Tavas.** A jó öreg *Strauss* József huszú évtizedek óta alussza örök álmát a bécsi temetőben. De zeneszerzeményeiben fel-fel támad s a jövő hét szerdáján, december 16-án, mint operettszerző járul az aradi közönség ítélőszéke elé. Annyi bizonyos, hogy a régi jó érzésteljes, táncütömes muzsika felfrissítve is ötletesebb és elragadóbb, mint a sok modern ujdonság, melyben görccsölve se lehet fölfedezni egy eredeti melódát. Sikerral és maradandó hatással kecsegtet a darab szereposztása is, mivel az ujdonságban a következők játszanak: *Rózsa* Lili, *Fóti* Frida, *Polgár*, *Sarkadi*, *Bejczy*, *Füredi*, *Pajor* Ágnes és mások. Pénteken Temesvárott mutatják be a *Tavas*-t s szintén nagy sikert várnak tőle.

* **T. Hadrik Annáról** olvassuk a temesvári magyar lapban a következő hírt: Társulatunk kitűnő hősnője: *T. Hadrik* Anna, a kit közönségünk annyira kedvel, meghívást kapott a bu-

dapesti Nemzeti Színházhoz. *Krecsányi* szűkeblűségén mult, hogy *T. Hadrik* Anna *Aradra* volt kénytelen szerződni fényes gázsival. A kitűnő művész a tavasszal vendégszerepelt fog a Nemzeti Színházban, hogy azután tagjai sorába lépjen az ország első színházának. A temesváriak pedig kénytelenek lesznek beérni egy olyan hősnővel, a kinek csak korát lehet tisztelni. Az új tagok devalvációja pedig, mint hírlík, általános. A mi annál is inkább szomorú, mert két-három tag kivételével csupa új és nem jobb tag kerül ahhoz a társulathoz, mely mindig mint elsőrangú szerepelt.

A nőegyesület tervei.

(Akcio az özvegyek gyámolítása érdekében. — Színházi ünnepély műkedvelőkkel. — Rákóczi tablók.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

Arad legrégibb humánus egylete: az *Aradi polgári jótékony nőegylet* az új évvel lényeges átalakuláson megy át. Hosszu évtizedeken keresztül az árvák gondozására és nevelésére fektette ezen tekintélyes egyesületünk a működésének súlypontját s e téren nem kicsinyrendő eredményeket mutathat fel. Mióta a városi árvaház megnyílt, ennek a vezetésében osztoztak asszonyaink s az egyesületi jövedelmek, illetve egyesületi alap egy részének jövedelmei a városi árvaház fenntartására fordítottak. Most ez a viszony megszűnik; ujévvel a polgári nőegylet kilép az árvaház vezetéséből s más teret fogja munkálni a jótékonyaságnak azzal a hévvel, azzal a lelkesedéssel, mely ezen egyesület tevékenységét minden időben jellemezte, s a melyet a jelenlegi elnök-fővédasszony *Urbán* Ivánné urasszony néhai édesanyjának, özv. *Purgly* Jánosnének öröke gyanánt vett át.

Az agilis egyesület új munkatér gyanánt az *özvegyek gyámolítását* szemelte ki. A lármás jótékonyaság forgatagában többnyire mostoha sors jut azoknak, akik nem viszik a nyilvánosság elé a nyomorukat és nem tudják előtérbe juttatni azt a sorsot, mely részükül jutott. Így ezek, a szemérmes szegények, a tisztességes özvegyek rendszerint nem igen érzik a társadalom jótékonyaságát, pedig szinte jobban reá vannak szorulva egyebeknél. És milyen nagy az ilyen szűkölködők száma! Öreg nők, akik egykor, előbb jó módú polgárasszonyok voltak, férjük révén jóllétet, talán a társadalmi szereplés örömeit is élvezték, de akik az idők fordulatával egyszerre a fűtetlen szoba és kenyérlétkül valótság szomorú helyzetébe jutottak, s akik nem tudnak koldulni, s akikről, ha koldulnának is, nem hinné el az alamizsnálgató közönség, hogy a közsegélyre vannak utalva! Ezeket akarja a polgári jótékony nőegylet az eddiginél is nagyobb mértékben felkarolni.

Ehhez a működéshez természetesen a jövőben is szükséges lesz az egyesületnek arra a támogatásra, melyben Arad humánus társadalma félszázadnál hosszabb időn keresztül részesítette. És a nemes lelkiületével minden egyes kínálkozó alkalommal tanúságát szolgáltató fővédasszony: *Urbán* Ivánné, valamint a humanitás nagy munkájában osztályos társa, az agilis, fáradságot sohase kímélő alelnök: *Avarfy* Imréné urasszonyok most abban fáradoznak, hogy ennek az áldott jó közönségnek a figyelmét fokozott, mértékben irányozzák reá a humánus egyesület új cselekvési törekvéseire.

A polgári jótékony nőegylet régebb ideje nem fordult a helyi társadalomhoz támogatásért. Szinte le is tűnt a farsang programjáról a neve, s innen-onnan csak emlékből élnek azok a páratlan sikerű társadalmi mozzanatok, melyeknek ez az egylet volt a központja. Most — mert a szükség évről-évre nagyobb, a segí-

tésre szoruló száma ugyszólván napról napra tömegesebbé lett — a polgári jótékony nőegyesület fővédőasszonyai újból kilépnek arra a térre, melyen a társadalmi jótékonytárgy olyan értékes eszközeit szerezték meg előbbi időkben.

Még január első felében fényes színházi ünnepséget rendez a polgári jótékony nőegyesület. Egy színházi estére hívja Arad közönségét, e yesítván a hasznost a kellemessel, s csak oly mértékben vevén igénybe az áldozatkészséget, hogy annak nagysága felett mindenki eleve tájékozva lehet s hogy azt mindenki megbírhassa.

A színházi előadás előkészületei már serényen folynak. Urbán Ivánné urasszony nagy lelkesedéssel csügg a kezdeményezés sikerén, mely kétségkívül nagy, fényes lesz. A színházi estét *műkedvelő-előadás* foglalja le. Egy kitűnő népszínművet fognak előadni, s a kiszemelt közreműködők oly szerencsésen illeszkednek bele a nagyszabású terv keretébe, hogy nem mindennapi élvezetre lesz kilátása közönségünknek. A népszínmű előadás mellett festői *Rákóczi-táblát* mutatnak be, melynek eszméjét *Thaly Kálmán*, a Rákóczi kor avatott történésze adja, azonkívül ifjú leánykák festői csoportja táncokat ad elő a színpadon s a kecses csoportozatok, a szingazdag élet, mely ezen az estén színházuakba beköltöznek, kiemelkedő mozzanata lesz a küszöbön álló farsangnak.

A nőegyesület intézői már a legközelebbi napokban megkezdik a felkéréseket s azután gyors egymásutánban indul a szép munka, az özegek nélküli közönségnek enyhítését célzó társadalmi tevékenység munkája.

Szózat a nemzethez.

(A függetlenségi párt manifestuma.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 12

Az országos függetlenségi és 48-as párt — mint Budapestről jelenti tudósítónk — ma este konferenciát tartott, melynek egyedüli tárgyát a magyar nemzethez intézendő szózat szövege felett való határozathozatal képezte.

A szózat körülményes indokolással a nemzet ítélőszéke elé terjeszti a függetlenségi párt ismert elhatározását, mely az obstrukció felhagyásában csucsosodott ki. A szózatot *Kossuth Ferenc* pártelnök és *Mezősi Béla* előadó írták alá.

A párt — úgy mond a manifestum — teljes tudatában van annak, hogy a magyar nép ítélőképességének tisztaságát sem a rágalom szava, sem annak sara nem érintheti. A függetlenségi párt a parlamenti harc kezdetén, midőn ennek céljait kitűzte, meggyőzte az országot arról, hogy a küzdelem a nemzet nevében folyik, célja hazafias és megvalósulása közérdek.

Hittük és reméltük, — folytatja a manifestum — hogy az országban mel ettünk megnyilatkozó hangulat a kormánypártra is hatással lesz, a midőn a nemzeti követelmények megvalósításáért a rendithetlen küzdelmet felvetjük. E hitünkben, sajnos, megcsalódtunk. Most már tisztán láthatja a nemzet, hogy a 67-es alapon ez ország előhaladását biztosítani teljes lehetetlenség.

A kormánypárt ellenállása okozta, hogy a miért küzdöttünk, mindaddig a legjobb akarat tal sem sikerült. Mélyen sajnáljuk, hogy ez a helyzet állott elő. Akkor, mikor a jelen országgyűlés nagy többsége oly programot fogadott el, mely a magyar vezérleti nyelv megvalósítását nem kívánja, midőn a törvényhozás másik tényezője, a koronás király, a nemzetet

vérig sértő formában előre kijelentette, hogy ily irányu törekvéseknél beleegyezésére nem számíthatunk: akkor a küzdelem elé oly elháríthatlan akadályak gördültek, melyeket előre mi nem tudhattunk.

Szégyenletes leírni, de tény, hogy a magyar képviselőház többsége, a kormánypárt, ki-mondotta, hogy neki nem kell a magyar vezérleti nyelv. *Isten és ember előtt őt terheli a felelősség* azért, hogy elmulasztottunk egy történelmi pillanatot, melyben a magyar hadseregben a magyar nyelv érvényesülését biztosíthattuk volna. Ha ezt a többség megtette volna, ha hozzájárult volna, akkor meghajolt volna ez előtt, a magyar nemzet egyöntetű *akaratát* a koronás király is. Így pedig a király a parlamenti többség akaratára támaszkodva tagadhatja meg nemzetünk jogát.

Ily körülmények között tovább is *rendkívüli* eszközökkel, obstrukcióval élni céltalannak mutatkozott. A *rendes* eszközökkel azonban tovább folytatjuk a küzdelmet, hogy elérjük a forrón óhajtott célt: szeretett hazánk függetlenségét.

A szózat további szövegében hivatkozik arra, hogy a *katonai hatalom* támadását a függetlenségi párt diadalmasan visszaverte, nevezetesen megbuktatta az ujonclétszám felemelését, melyet a hadsereg keresztül akart vinni. A *chlopy-i* hadparancsot, mely a *korlátlan fejedelmi jogot* állapította meg, semmivé tette a miniszterelnök nyilatkozata, amely szerint *minden jog forrása a nemzeti akarat*. Ezt a képviselőház határozatilag is ki fogja mondani. A korona ehhez hallgatólag hozzájárult s így önmaga sietett behégeszteni azt a sebet, melyet hűtlen tanácsadói a nemzet testén ejtettek.

A manifestum a függetlenségi párt további sikereinek ecsetelése során hivatkozik a katonai nevelés terén elért eredményekre, a magyar tisztek visszahelyezésére, a választási reformra stb. Végül rámutat arra, hogy nem lehetett tovább folytatni a harcot a közgazdaság terén előállott nehéz helyzet miatt, nem a visszatartott katonák miatt és azért sem, nehogy sok ezer ember ott legyen kénytelen hagyni családját, munkáját s nehogy az államgépezet kereke is megakadjon.

A szózat így végződik:

— Ezek után mi felemelt fővel, a hiven teljesített kötelesség öntudatával nyugodtan várjuk a nemzet ítéletét.

Az aradi vashid.

(A fenyegető határidő. — A zsigmondházi telkek kisajátítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

Január elsejére van kitűzve a napja annak, amikor Aradvárosának nyilatkoznia kell, hogy a vám- és révjog fejében hajlandó-e felépíteni a vashidat. Ekkorára adott ugyanis a pénzügyminiszter halasztást a városnak.

Még két hét választ el ettől a határidőtől, s az alatt sok mindennek kell történnie, hogy a város nyilatkozhasssék. Mindenekelőtt terv szükséges ahhoz, hogy nyilatkozatot lehessen tenni. A terv elkészítésével, mint ismeretes, *Zielinszky Szilárd* dr. budapesti mérnököt bízták meg, aki arra vállalkozott, hogy a tervet december 10-ig megküldi a városnak. A terv még nem jött meg, bár, mint értesülünk, készen van.

Feltév, hogy a napokban megérkezik a hid terve, azt fel kell küldeni a kereskedelemügyi miniszteriumba a teherbírás megállapítása céljából. A miniszteriumnak néhány nap alatt, az előzetes megállapodás szerint, e hó 20-ig

kellene vis zaküldenie a tervet, hogy a különböző bizottságok tárgyalás alá vegyék. A hidügyi, közlekedésügyi, pénzügyi bizottságok foglalkoznak a tervvel, majd pedig a tanács, s végre a közgyűlés. E célból, az ügy sürgősségére való tekintettel *rendkívüli közgyűlést* fog-nak összehívni.

A közgyűlés azután el fogja határozni, hogy milyen nyilatkozatot tesz a pénzügyminiszternek, hogy tudniillik belemegy-e a hid felépítésébe a vám- és révjog elnyerése fejében.

Mindennek január 1-ig kell megtörténnie. Nagy kérdés, vajon lehetőség-e.

A hid ügyében ma újabb esemény történt. A zsigmondházi kisajátítás ügyében tudvalevőleg a város megbízottai értekeztek az érdekelte telektulajdonosokkal, s többek között a községgel. A jegyző kilátásba helyezte, hogy a község a maga telkéből átad a városnak annyit, amennyi a hidfeljáró felépítéséhez szükséges. A képviselőtestület ma ülést tartott, s elhatározta, hogy csupán az *egész telket adja át*, még pedig 20.000 koronáért. Ezen a telken van a *Petőfi* hez címzett vendéglő is. A képviselőtestület az az indok vitte elhatározására, hogy ha a hid magas feljáróját felépítik, az egész telek értékét veszti. Eöreláthatólag a város meg fogja az egész telket venni, s tulajdonosa lesz a Petőfi vendéglőnek is.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

December 31. Kereskedők Szilveszter-estélye (Központi Szálló.)

Január 2. Kaszinó-estély (Saját helyiség.) — A Székely-Otthon estélye (Központi Szálló.)

Január 9. A Vörös Kereszt és Fehér Kereszt-egyesületek nagy ünnepsége (Központi Szálló.) — Hivatalsszolgák bálja (Kass vendéglő.)

Január 16. Az athletikai klub bálja (Fehér Kereszt.)

Február 2. Tanítók bálja (Polgári fiúiskola.)

Atléták tea-estélye.

— Szezon-nyitás. —

Arad, december 12.

Ma tartotta az aradi atléta klub a téli szezon első tea-estélyét. Csak előhírnöke akart ez lenni a január hóban megtartandó atlétabálnak. Ez a nagyszabású mulatság a buzgó és a tánc terén már fényes sikereket felmutatót rendezőség lázas fáradozására való tekintettel előreláthatólag az idei szezon egyik eseménye lesz.

A mai estély maga is valóságos bál számba ment. Az atléták nemcsak kedélyes és fesztelen mulatság rendezésében tettek ki magukért, hanem a siker titkait is ismerik. A rendezésben a főedem *Szathmáry János*, a klub fáradhatatlan elnöke, ki a klubot az aradi sport élet elsőrangú tényezőjévé tette.

A hajnalig tartó, pompás estélyen jelen voltak:

Asszonyok: Balás Gáborné, Rihmer Jánosné, Böhm Miklósné, Misteth Sándorné, Poljanszky Titusné, Vas Gusztávné, özv. Kégl Jenőné, Török Lajosné, Darvas Imréné, Buttykay Elemárné, Nikolics Döméné, Frint Lajosné, özv. Laub Gáspárné.

Leányok: Balás Irén, Rihmer nővérek, Török nővérek, Kleiner Margit, Nikolics Ilonka, Frint Olga.

(=) A farsangi nagy vásár. Az aradi *Vörös és Fehér Kereszt egyesületek* részéről kiküldött vigalmi bizottság már hozzálátott a farsangon tervezett fényes vásári mulatság rendezéséhez. Az érdeklődés eelvé széles körökben megnyilatkozik ezen estély iránt, melynek sikert kétségkívül nem fog elmaradni. A két egyesület élén álló urasszonyok nagyszabású érdekes és mindenképp szórakoztató mulatsággá akarják vará-

zsolni ezt a vásárt. Leikesen buzgólnak a rendezés munkájában és már most széles körű akciót indítottak az iránt, hogy a sikert biztosítsák. A két egyesület választmányát és a kiküldött bizottsági tagokat lapunk útján is felkéri a rendezőség, hogy a vásár céljaira ismerőseik, barátaik körében elarusítandó tárgyakat szerezzenek be. Szívesen fogadjak mindenféle játékneműt, anziksz-kártyát, naptárt, iront, jegyzékkönyvet, levélpapírt, bélyeget, legyezőt, nipeket, szivart, cigarettet, konyakot, likőröket, rumot, teát, cukrot, bonbonier és hasonló dolgokat. Az ajándéktárgyakat *Lócs Rezsőné, dr. Tisch Mórné és Wadowszky Gusztávné* urnók veszik át.

(=) **Monolog est a kereskedők körében.** Az *Aradi Kereskedők Körében* ma este, nagy közönség előtt tartották a magánjelenet verseny második estét. Az estélyen a hölgyek is nagy számmal vettek részt s lelkesen tapsoltak a versenyzőknek. Elsőnek *König Lajos* *Az öngyilkos* című magánjelenetét szavalta nagy derűséggel keltve. Ezt egy komoly magánjelenet követte: *A bányászerecséllenség*; ezt ifj. *Zeiner Miksa* szavalta mély hatással, s a közönség lelkesen megtapsolta. *Szalay Rezső* *Az orr* című mulattató magánjelenetben ügyeskedett; mindvégig kacaj kísérte s a végén kihívták. Versenyen kívül a bíráló bizottság jegyzője, *Krausz Lipót* szavalta *Ábrányi Emília* *A monolog ellen* című brillians magánjelenetét. Több volt a műkedvelői alakításnál ez a pont; annyira kiaknázta ennek a jelenetnek minden pontját, hogy a színpadra méltó lett volna. A hosszantartó tapsok hatása alatt megtoldotta *Az aszfaltibetjár* című monológgal, a melyért a monológ szerzőjével, *Faragó Rezső*vel együtt élénken megtapsolták. A zsüri ítéletet a kör legközelebbi estélyén hirdetik ki.

(=) **A szegény tanulók bálja.** Az idei farsang események dolgában ugyancsak tul tesz az előző esztendőkn. A tervek egész színes raja mozog már, úgy hogy sok-sok mulatásra való alkalom kínálkozik azoknak, kik a farsangolásban lelik kedvüket. A tervek száma megszorodott egygyel, még pedig nagyszabású tervvel, mely, ha kivitekre kerül, egyik legszebb eseménye lesz a farsangnak. A *szegény tanulókat segélyező egyesület* lépett a mai nappal a bálrendezők közé. Ma délután három órákor az egyesület választmánya özv. *Hauser Károlyné* elnöklése alatt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy *február 13-án* bálát rendeznek a Fehér Kereszt nagytermében. A bálnak érdekessége lesz a bemutatandó *palotás tánc*, melynek ellejtésére fiatal leányokat kérnek fel. A bálra külön meghívókat nem bocsátanak ki, hanem a lapok útján hívják meg a közönséget. A belépő-díj két korona lesz.

(=) **Estély a székelynél.** Az *aradi székelynél* legutóbbi értekezletén elhatározta, hogy a télen minden vasárnap délután 4 órákor rendezés helyiségekben a Központi szállodában tartandó összejöveteleit felolvasással és szabad előadásokkal kapcsolja össze, melyeken a székelynemzet története, viselete és szokásai, esetleg a székelynemzetek és vidékek fénykép vetítésével együtt, lesznek bemutatva. Elhatározta továbbá, hogy e hó 19-én, és minden hó első szombatján este 8 órákor tea-estélyt rendez, a jövő hó 2-án pedig ugyancsak este 8 órákor székelynemzetekből összeállított társasvacsorát tart. A felolvasások, és a tea-estélyekre belépő díj nincs, a társasvacsorán egy teríték 1 írt. Meghívók kibocsátva nem lesznek, hanem úgy a tagok mint az érdeklődők hirlapok útján lesznek meghívva. A tagok családtagja, valamint az általuk bevezetett vendégek szívesen láttatnak. Holnap f. hó 18-án *Szilvási László dr.* és *Bedő Árpád dr.* tartanak felolvasást.

(=) **A hivatalsszolgák bálja.** Az idei farsangból kivesszi részét az aradi hivatalsszolgák egylete is, mely *január 9-én* saját pénztára javára táncvigalmat rendez a Kass féle vendéglőben. A meghívókat a rendező bizottság, melynek élén *Máté János* egyleti elnök buzgólnak, most küldi szét. A hivatalsszolgák táncmulatsá-

ga az idén is igen sikerültnek és kedélyesnek ígérkezik.

(=) **Szociálisták estélye.** Az aradi nemzetközli szociáldemokrata párt mint egy hozzánk beküldött meghívó tudatja, f. hó 13-án vasárnap este fél 8 órákor a *Salacz-utcai Nagy Pipához* címzett vendéglőben dal, szavalat, vilámposta és táncjal egybekötve kedélyes estélyt rendez a rendezőség. Belépő díj: személyjegy 50 fill., családjegy 1.20.

Megmérgezett vizsgálóbíró.

(A hátlen feleség merénylete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 12

Megdöböntő dráma aktái fekszenek a *békésgyulai* törvényszék vádtanácsa előtt. Hátborzongatóan érdekes s nem fog akadni ember, aki a részletek megismerése után ne érezné összeszorulni a szívét. Nem paraszt dráma, hanem *uri dráma*, melynek minden egyes fejezete itt folyt le a szomszédokban. A nevek is ismerősök, de az esemény nem, ilyen csak minden században egyszer szokott megtörténni.

A rémregények íróit csuffá tette most a valóság, ilyenhez nincs emberi fantázia. Orvosokká, pszichológusokká kell átváltoznunk, ha meg akarják érteni ennek a szörnyűséges esetnek az indító okait. Az asszonyra sok mindent rákentek az antifeminista írók, de ha meg fogják ismerni ezt a borzalmas históriát, új anyagot fognak nyerni ahhoz a harc-hoz, melyet az asszonyok ellen folytatnak.

Egy törvényszéki vizsgálóbíró áll az esetek központjában. Soha nálaál sajnálatraméltóbb ember nem született. Az a rettenetes csapás, mely megfosztotta életét boldogságától, mely elhamvasztani készült benne az életet, rokonszenvenessé teszi őt minden művelt ember előtt.

Az eset részletei a következők:

(A boldog otthon.)

Néhány esztendőre nyulnak vissza a dráma előzményei. Arra az időre, amikor kápolnok monostori *Nyisztor Adorján dr.* a *békéscsabai* járásbírója volt.

A rokonszenves, jómódu embert az uri társaságok igen szerették. Sok leány vetette ki utána a hálóját, mert *Nyisztor Adorján* albiró szép, daliás, és e mellett gazdag ember is volt. A fiatal albiró azonban, akit főlegbvalól is ki-tüntettek minden alkalommal, nem gondolt a házasságra. Vagyonos ember volt, akinek nem hiányzott semmije. A nőtlenség fogadalmát azonban csakhamar megtörte. Csaba legszebb leánya, messze vidéken híres *Mudrony Anna* ejtette meg szívét. A szépséges leány előkelő család sarja és a hozománya is nagyon tekintélyes volt. Az utóbbi körülmény azonban *Nyisztor* albirót nem izgatta, ő szerelmes volt *Mudrony Annába*. Az elkényeztetett szépség is kapitulált *Nyisztor Adorján* előtt s csakhamar egy pár lett belőlük. Szébb, egymáshoz illőbb pár nagyon régen sétált a város utcáin. Szóval szerelmi házasságot kötöttek, a melyben mindkét fél vagyont is hozott a házhoz.

Az albiró magas összeköttetései révén másfél év múlva Gyulára került, amikor egyuttal előléptették törvényszéki bírónak. A fiatal pár tehát Gyulára költözött, ahol szép lakást béreltek és nagy házat tartottak. Itt született egy gyermekük is. *Nyisztorék* a gyulai uri társaságban nagy szerepet vittek s bejáratos volt a házhoz a város előkelősége. A fiatal pár boldog volt.

(A ferdevallu járás irnok.)

A *Nyisztor-pár* boldogságának egére azonban csakhamar felhők vonultak fel. A fiatal asszonynak férje iránt érzett szerelme kialvóban volt. Érezte ezt *Nyisztor bíró*, aki még mindig szerette kíváncsian szép asszonyát.

Később aztán a gyulai szalonokban fura dolgokat kezdtek beszélni a szép *Nyisztorné*ről. Előbb csak pletykaszerű mesének tűnt fel ez a beszéd, később azonban mind határozottabb formát nyert. Nem volt már ekkor titok senki előtt, hogy *Nyisztorné csálja az urát*.

Gyulán, nem messze *Nyisztoréktól*, az asszony nővére lakik, aki *Lukács Andor* központi főszolgabíró felesége. Sűrűn járt egymáshoz a két asszony, *Nyisztorné* azonban gyakrabban meglátogatta nővérét, mint ez őt.

A főszolgabíró udvarán lakott akkor *Kubik Gyula* járási irnok, aki *Lukács* főszolgabíró hivatalához volt beosztva. A hír egyszerre csak ezt a járási irnokot emlegette *Nyisztorné*vel kapcsolatban. Azt beszélték, hogy *Nyisztorné* nem a nővére kedvéért jár ennek a házába.

Kubik ferde vállu, igénytelen külsejű ember, akit nem is lehetett összehasonlítani *Nyisztor bíró* férfias, daliás alakjával.

Mostanában lesz két éve, hogy *Nyisztor bíró* egy hivatalos kiküldetésből, mely a tervezetnél rövidebb ideig tartott, váratlanul haza érkezett. Egy pár perc múlva nagyon sokan látták az utcán, hogy a házból véres fejjel, tépett ruhával menekült ki *Kubik Gyula*, a ferdevallu járási irnok.

Az eset híre természetesen hamar elterjedt a városban s ettől kezdve kimaradtak a vendégek *Nyisztorék* házából. A bírót is alig lehetett az utcán látni. Egyedül a hivatalának élt. Már akkor vizsgáló bírója volt a gyulai törvényszéknek.

Nyisztorné azonban annál sűrűbben járt át Csabára, mert *Kubik*ot a vármegye főispánja a botrány után rögtön áthelyezte Csabára. *Nyisztorné* Csabán a szeretőjét látogatta.

A büntető törvényszék előtt elfekvő iratokban meg van írva ennek a beteges hajlamu asszonynak sok viselt dolga, olyan is, mely nem való a nyilvánosság elé.

(A mérgezett vizsgálóbíró.)

Hogy a botrány után mi történt a *Nyisztor bíró* házában, azt senkinek sem sikerült megtudni. Annyit láttak, hogy a vétkes asszony még mindig a férje házában van, de együtt nem lehetett őket látni.

Két évig nagyon csendes volt a *Nyisztor ház*, kiszállott belőle a boldogság legutolsó szikrája is. *Nyisztor bíró* a gyermekét dédelgette, ezt becázta, szerette. Négy héttel ezelőtt azonban olyan rettenetes fejezete játszódott le a drámának, a melyhez képest az előbbi csak szerény kezdet.

Nyisztor dr. ezelőtt négy héttel beteg lett és ettől fogva állandóan bégöröcsök kintak. A feje fájt, a gyomra émelygett és folytonos hányási ingerei voltak. A daliás ember összeesett, az arca sáppadt, ő maga soványabb lett. Orvosai a tünetekből *mérgezésre* következtettek, azt azonban sehogy sem tudták megállapítani, hogy miként került a mérge a *Nyisztor* szervezetébe.

És miközben *Nyisztor* baja ellen orvoslást keresett, mindenkinek elpanaszolta a betegségét.

Eközben felkereste őt hivatalában *Márkus Mihály dr.* gyulai ügyvéd és azt a szörnyű hírt közölte vele, hogy iródájában egy gyulai oláh legény önként azt vallotta, hogy *Nyisztorné* bérelte őt fel férje meggyilkolására. A szép asszony száz forintot adott neki és egy pisztolyt azzal, ha férjét nem pusztítaná el a mérge,

akkor éjszaka lopódzék be a házukba, egy meghitt nőcseléd majd bevezeti a bíró hálószobájába és akkor vagy lője agyon, vagy verje halálra, de végzetten vele akár így, akár úgy.

(Möreg üvegek Nyisztorné szekrényében.)

Nyisztor bíró erre a szörnyű felfedezésre ájultan esett össze. Felocsudva, hazarohant a törvényszékről, mert félt, hogy a felesége kis gyermeke életére is jár.

Nyisztorné férje dult ábrázatából megtudta, hogy szörnyű tettét felfedezték, kirohant a házból és hiányos öltözetben, egy cipővel a lábán kocsi alá ült és elhajtatott Csabára, Kubik Gyulához. Ez azonban megijedt az asszonytól és bűnössége tudatában nem mert menedéket adni a szeretőjének, aki így formán kénytelen volt éjnek idején anyjának Csaba melletti pusztájára menekülni.

A gyulai és csabai csendőrség ekkor kezébe vette a dolgot. Megindult a nyomozás, melynek során lefoglalták a vizsgálóbírónak szánt ételmaradékot, melyben a szakértők megtalálták a lassan élő mérget. Nyisztorné szekrényeit szintén feltörte a rendőrség és azokban méreggel telt üvegeket találtak.

A nyomozás során kihallgatták az önként jelentkezett oláh legényt, ennek a szeretőjét, továbbá Kubik Gyulát és Nyisztorné öreg cse, lédjét, akiknek vallomásából az ügyesség, a bűncselekmények egész láncolatát állította össze és ennek alapján indítványozta a bünszövetség összes tagjainak letartóztatását.

A központi vizsgálóbíró helyettese azonban megtagadta az ügyész indítványát. Most az ügy az ügyesség felebbezése folytán a vádtanács elé került, mely kétségtelenül el fogja rendelni a bűnös asszony és cinkostársainak letartóztatását.

(Delegált vizsgálóbíró Gyulán.)

Megyeszerte óriási a részvét Nyisztor Adorján iránt, aki a napokban áthelyezését kérte a gyulai törvényszék elnökségétől. A törvényszéki elnök azonban kérte, hogy maradjon, mert a szerencsétlen eset nem fosztja meg azok barátságától, akik ezt eddig is szerencséjüknek tartották.

A gyulai törvényszéknél most az az eszme merült fel, hogy bíróküldés iránt az igazságügyminisztert megkeressék, mert a gyulai törvényszék bírái az őket így közelről érintő ügyben könnyen elfogultakká lesznek.

Egy később érkezett távirat szerint Nyisztor két év előtt, a Kubik Gyulával történt botrány után, el akart válni a feleségétől, de az asszony nem akarta otthagyni a gyermekét és öngyilkossági kísérletet követett el, melynek következtében hetekig betegen feküdt.

Az asszony családja megkérte Nyisztort, hogy a nyilvános botrány elkerülése végett, addig míg a gyermek eléri a hét éves kort, tartsa magánál a feleségét. A terv az volt, hogy hét éves korában a gyermeket nevelőintézetbe adják és azután a szülők csendesen elválnak.

Nyisztorné nővérénél, Lukácsnénál fekszik most betegen, és a családja, mert hiszterikus tébolyban szenved az asszony, elmeorvosintézetbe akarja szállíttatni.

EGYESULETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Takaréka és Hitel-szövetkezete f. évi december 20-án vasárnap délután 3 órakor, az Aradi Kereskedők Köre helyiségében (Szabadság tér 7. sz. I. em.) tartja alakuló közgyűlését. Tárgysorozat: 1. A szervezőbizottság jelentése az előmunkálatokról. 2. Határozathozatal a megalakulás fölött. 3. Az alapszabályok megállapítása. 4. Az igazgatóság

és a felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása. Az alakuló közgyűlésre mindazokat, a kik a szövetkezetbe való belépésre jelentkeztek, ez után is meghívjuk. *Tedeschi Viktor* elnök, *Hegyi Albert* alelnök, *Faragó Rezső* jegyző. Jegyzet: Az alapszabálytervezet szerint: „minden tag minden törzsbetét után egy szavazattal bír, de saját törzsbetétei után tíz szavazatnál többet senki se gyakorolhat.”

(*) Az aradi ipartestület előjárósága f. hó 14-én hétfőn d. u. 5 órakor az alábbi tárgysorozattal rendes havi ülését tartja. A november havi ülés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése. Havi jelentések és számadások ösmertetése. Iparigazolvány tulajdonosok közötti változások. Előterjesztés a hegyaljai motoros vasút ügyében. Különböző kérvények bemutatása. A karácsonyi kiállítás elhalasztása. egyes előterjesztések. Szabadítások.

Vidéki bankok szövetkezése.

(Alakuló közgyűlés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 12.

Nagyszabásu eszme nyert ma megvalósulást. A vidéki takarékpénztárak országos szövetkezete tartotta alakuló közgyűlését, mely tényei egy nagyfentosságu és a gazdasági életre jelentékeny kihatással bíró intézménnyel gazdagodtunk. A szövetségnek eddig százhusz takarékpénztár a tagja, s előreláthatólag rövid idő alatt emelkedni fog ez a szám.

A mai közgyűlést az előkészítő bizottság ülése előzte meg, melyen Mándy Lajos miniszteri tanácsos elnökölt. Megnyitójában üdvözölte a megjelenteket és bejelentette, hogy a bizottság érintkezésbe lépett a huszonöt tagu szervező bizottsággal, mely az alapszabály-tervet kidolgozta.

Az elnök ezután konstataálta, hogy a szövetkezés eszméje visszhangra talált, bár a vidéki takarékpénztárak nem jelentkeztek olyan számban, mint remélték. A szövetkezetnek mindamellett már most is annyi anyagi és erkölcsi súlya van, hogy működését megkezdheti.

Az előkészítő ülés után kezdetét vette a közgyűlés. Mándy Lajos itt letette elnöki mandátumát, a közöshajnak engedve azonban, továbbra is ő vezette a gyűlést.

Ezután Szirmay Richárd dr. felolvasta az alapszabály-tervezetet, melyet a közgyűlés, csekély módosítással, elfogadott.

Az elnök erre bejelentette, hogy százhusz vidéki takarékpénztár jelentette be belépését. Kérdi, vajjon a közgyűlés elfogadja-e azokat tagokul. A közgyűlés valamennyit elfogadta.

Következett a vezetőség megválasztása, melynek eredménye a következő:

elnökké választották közfelkiáltással Mándy Lajos miniszteri tanácsost;

alelnökök lettek: Heinrich Sándor, az aradcsanádi gazdasági takarékpénztár vezérigazgatója, Hoványi Géza (Nagyvárad) és Zádor Lajos;

igazgatósági tagok: Blaskovits Ferenc, Csonka Ede, Fáy Antal, Ritner Károly, Leitner Zsigmond, Mezössy Béla, Vas Károly, Wittmann János, Reisinger Lajos, Kozma Parthen, Vadnay Ignác.

Ezenkívül választottak husz választmányi tagot, majd megalapítottak három szakosztályt. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A gyorsvonal katasztrófája.

(Halálosvégű összeütközés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 12.

A ma reggel Budapestről Fiumebe menő gyorsvonattal Hidegkut-Gyöng állomáson katasztrófa történt. Összeütközött egy tehervonattal, a minek következtében két ember meghalt, többen pedig súlyosan megsérültek.

A vasuti szerencsétlenség részleteit tudósítónk a következőkben táviratozza lapunknak:

Ma délelőtt az a hír futotta be a fővárost, hogy a reggel 8 órakor Fiume felé indult 1002. számú gyorsvonatot Hidegkut-Gyöng állomáson nagy szerencsétlenség érte. Óriási katasztrófáról beszéltek, melynek az utasok közül számos áldozata van.

Mivel ez a vonat rendszerint igen népes szokott lenni, érthető az izgatottság, mely a bal-eset híre nyomán támadt.

Szerencsére a hírek tulzoltak voltak. Az utasoknak nem történt bajuk, ellenben a vonatkísérő személyzetből néhányan megsérültek. Egy nyomban meg is halt. Több áldozata eddig a katasztrófának nincs, de félt, hogy a súlyosan sérült vasutasok közül még egy életével fog fizetni a mai összeütközésért.

A halott a tehervonat fűtője, ki az összeütközés pillanatában szörnyen halt. Az étkező kocsik alkalmazottjai közül egy súlyosan, három könnyebben sebesült. A gyorsvonal vezetője is halálos sérüléseket kapott, annak életbenmaradásában nem igen biznak. Egy postal alkalmazott szintén súlyosabban sérült meg.

A két mozdony és három teher kocsi porrá zúzódott, így anyagokban is nagy a kár.

Megállapították, hogy a gyorsvonal hibás váltóállás következtében rohant bele a szemközti jövő tehervonatba s ez okozta a katasztrófát. A vizsgálat erélyesen folyik.

Ejféli után jelenti telefonon tudósítónk:

Ujabb híradás szerint: az összeütközésnek két halottja van: a tehervonat fűtője és a gyorsvonal vezetője, ki az esti órákban meghalt.

Súlyosan megsebesült Jahn Árpád 30 éves hentes, Tarnay István, a gyorsvonal fűtője, Weber szakács, Tóth József pincér és Maros Mihály 32 éves fizető pincér. A három utóbb említett az étkező kocsi volt alkalmazva.

HÍREK.

Karácsony és az iparpártolás.

— Fölhívás a közönséghez. —

Arad, december 12.

Az Aradvidéki Iparegyesület a karácsonyi vásár alkalmából a következő kérelmet intézi Aradváros és Aradmegye közönségéhez:

A karácsonyi vásár idejében azzala kérésel fordulunk az igen tisztelt közönséghez, hogy ne legyen idegen holmit karácsonyi ajándéknak! A szeretet ünnepén áldozunk a hazafiságnak; azokat a nagy összegeket, a melyeket karácsony előtt ajándékokra kiadunk, ne adjuk a külföldnek, hanem adjuk a magyar iparnak, a melyet istápolni nemcsak hazafias kötelességünk, hanem életre vágó érdekünk is.

Ha minden magyar ember azzal az erős elhatározással indul a karácsonyi bevásárlásra, hogy csak magyar készítményt vásárol, egyszerre erős látszata lesz a magyar társadalmi iparpártolásának. Ne feledjük el, hogy ezekben a napokban nem szükségtelen cikkeket vásárolunk, a melyeknél olykor rá vagyunk szorulva a külföldi készítményre, de ajándékokat, a melyeket s abardon választunk meg. Csak olyan ajándé-

ket válasszunk, a mely itthon is készül és vegyük azt, a mi itthon készült.

Ajánljuk ezen meleg kérésünket közönségünk jóindulatába a szeretet ünnepének küszöbén, oly időben, midőn a szeretetteljes gyámlításunkra utalt magyar iparnak sanyaru helyzetében nagy szüksége van erre a gyámlításra.

— **Vásárhelyi László lemondása.** *Vásárhelyi* László országgyűlési képviselő, az aradmegyei szabadpárt elnöke, levelet intézett *Bánhid*y Antal báróhoz, mint a párt egyik alelnökéhez, melyben bejelent, hogy az *elnöki tisztségről lemond.* Ez a lemondás csak természetes következménye annak, hogy Vásárhelyi Lászlóék a országos szabadpártból kiléptek.

— **Az aradi állami tisztviselők szervezkedése.** Az állami tisztviselők aradi körének választmánya f. hó 16-án délután hat órakor az aradi államjósággazgatóság tanácstermében ülést tart. Az ülés tárgyai: A budapesti választmány f. hó 5-én tartott üléséről való jelentés. Az alapszabályok belügyminiszteri jóváhagyása iránt teendő intézkedés. Az egyesület tagjai részére kleszközlendő *kedvezmények* megbeszélése. Egyéb indítványok. A közgyűlést előkészítő választmányi ülés meghatározása.

— **A kerületi orvosi állások betöltése.** Hétfőn délután öt órakor a város egészségügyi bizottsága ülést tart. Itt felülvizsgálják a két megüresedett kerületi orvosi állásra pályázók orvosi oklevelét. Az eredményt a főispán elé terjesztik, ki az orvosokat kinevezi.

— **Előléptetett vasutasok.** A m. kir. államvasutak aradi üzemvezetőségénél *Adler* Gábor ellenőr a negyedik rangfokozat második osztályából ugyanazon rangfokozat első osztályába lépett elő, a mit tegnapi cikkünkhöz pótlólag megemlítünk.

— **A Boros Beni kör előkészítő bizottsága** ma délután ülést tartott. Ezen az alapszabályokat végleg megállapították, kimondták, egyben, miszerint intézkedni fognak, hogy a kerület választó polgárai és a körbe már beiratkozott tagok *nagygyűlésre* hívassanak össze, a melylyel kapcsolatosan az alapszabályokat megalkotják s a tisztikart megválasztják. A körbe való felvételeire *Kossuth* Pál, *Dengl* Lajos, *Dürr* Kocsárd, *Oláh* Elemér máv. főellenőr és *Dengl* Rezső veszik át a jelenkezéseket.

— **Az első fecske.** Még nincs itt a tél a maga valóságában, de a környölletes szívekben már föléledt a szánalom a tél mostoha gyermekei, az éhező szegények iránt. Az *ingyen kenyér* céljaira ma érkezett be hozzánk az első adomány. Lippárol jött *N. N.* jegy alatt *tíz korona*, amit rendeltetési helyére fogunk juttatni.

— **Két mentelmi eset.** A képviselő h z mentelmi bizottsága többek között ma alábbi két mentelmi esetről nyújtotta be jelentését a Háznak:

A budapesti kir. főügyészség f. évi június hó 11-én kelt felterjesztésben a jogerőségi záradékkal ellátott 25.201-903. sz. ítélet bemutatása mellett kéri gróf *Tisza* István és *Rakovszky* István orsz. képviselők m n telmi jogának felfüggesztését, hogy az ítélet végrehajtható legyen. A felterjesztés illetékes hatóságtól érkezett, ennél fogva a mentelmi bizottság azon javaslatot teszi, hogy *Rakovszky* István orsz. képviselő mentelmi joga azon célból, hogy vele szemben a 4 napi államfogház-büntetés végrehajtható legyen *felfüggesztessék*, míg gróf *Tisza* István orsz. képviselőre vonatkozólag, miután időközben képviselői mandátumáról lemondott, a mentelmi jog felfüggesztése iránti felterjesztés tárgyaláná vált s így a mentelmi jog felfüggesztése tárgyában határozathozatali szüksége *fenn nem forog.*

A másik, amely *aradmegyei* vonatkozású így szól:

A nagyváradi kir. főügyészség 1903 évi április hó 24-én kelt felterjesztésében azért kéri *Hollaky* Imre orsz. képviselő mentelmi jogának felfüggesztését, mert nevezett *Leogyel* Sándor nagyhalmági főszolgabíró feljelenített egy ezen főszolgabíró által hozott kihágási ítélet ellen beadott felebbezésben használt s a főszolgabíróra vonatkozó sértő kifejezései miatt; a felebbezésben ugyanis az foglaltatik, hogy „Kérem a t. közigazgatási bizottságot, méltóztassék az ítéletet megsemmisíteni, más főszolgabírót az ügy tárgyalására kiküldeni és intézkedni, hogy ily esetekben tiszteséges ahhoz értő és részrenajlatlan emberek éljenek. Miután az iratokból az előadott tényállás látszik kiderülni s a felterjesztés illetékes hatóságtól érkezett, az ügy zaklatás jellegét magán nem viseli, a mentelmi bizottság indítványozza *Hollaky* Imre orsz. képviselő mentelmi jogának felfüggesztését.

— **A honvédelmi miniszter rendelete.** *Nyíri* Sándor honvédelmi miniszter tudvalevően valamennyi törvényhatósághoz az 1904. évi *ujonccsallításra* vonatkozó előmunkálatok tárgyában körrendeletet intézett. Ezt a körrendeletet a hivatalos lap mai száma egész terjedelemben közli. Érdekes a rendelet alábbi része: „A védtörvény 34. ik paragrafusának alapján családi tekintetből a póttartalékba való besorozás, vagy a béke idejére való tartós szabadságolás iránt, valamint az államköltségen teljesítendő egy évi szolgálat kedvezményének megadása iránt folyamodó felek figyelmeztetendők és utasítandók, miszerint a kérvényhez csatolandó családi értesítőket az 1895. évi október hó 1-je óta törént vagy nem történt változás tekintetében az illetékes *állami anyakönyvvezető által is kiegészíttetni* vagy láttamoztatni el ne mulasszák.“ A rendelet többi része utasítást ad a községi jegyzőknek a lajstromok összeállítására.

— **Házasság.** *Bánóczy* Gyula Budapesten f. hó 15-én köt házasságot özv. *Weiberger* Simonné gurahanczi kereskedőné szép leányával. *Emília* kisasszonnyal.

— **Inspekciós hölgyek.** A népkonyhában e héten dr. *Hudetz* Ferencné, *Funkelstein* Józsefné és dr. *Radó* Károlyné, a szegény tanulók konyhájában pedig *Vásárhelyi* Janka, *Sármezey* Endréné és *Kotz* Józsefné fognak felügyelni.

— **Halálozások.** *Szlimák* András cs. és kir. nyugalmazott ezredes ki évek hoszu során át Aradon állomásozott s itt a csász. és kir. 33. ik hadkiegészítő kerület parancsnoka volt, mint részvétel értesülünk, e hónap 9-én hosszas betegség után ötvennégy éves korában Rózsahegyen elhunyt.

Kindl Mátyás nyugalmazott plébános, ki hosszu ideig működött Simándon, pénteken éjjel 70 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél négy órakor megy végbe a Kossuth-utca 52. számú házból. Az elhunytban *Kováts* Antal rendőrhadnagy rokonát gyászolja.

Schubart Pál waggongyári lakatos, ki Boroszlóból származott Aradra, ma 29 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután három órakor lesz.

— **Nagy dohánylopás.** *Zimánduffalun*, a mint lapunknak táviratozzák, az e hó 11-éről 12-ére menő éjjel *Fodor* Ferenc dohánypajtájából százötven kiló becsomagolt dohányt ismeretlen tettesek elloptak. Érdekes, hogy a pajta elé volt kötve ijesztőül, egy *kitömött kutya*. A betörők ezt leoldották a kötélről, a szomszéd ház elé kötötték s azután fogtak hozzá a lopáshoz.

— **Eljegyzés.** *Schwartz* Lajos bécsi gyári tisztviselő eljegyezte *Bildhauer* Irénke kisasszonyt, *Bildhauer* Ignác termény-kereskedő leányát Aradon.

— **Betörő-világ** *Kurtics*on. Kiasszikuss operetbe való közbiztonsági állapotok vannak *Kurtics*on. Két héttel ezelőt három-négy betörés volt, a melyek tettesei eddig ismeretlenek, — az éjjel újra három betörés volt. A község fő-

úc-ján *Friedmann* Soma bérioné, a hol a multkor a fal kiásása után 700 korona értékű tárgyat loptak el most az ablakon próbálták behatolni. Az első ablakokat ki is feszítették, de erős vasrács állotta útjokat, a mire elmenekültek. Azután ugyancsak a főutcán *Zsulán* Miklós szikvizgyárosnál próbálták betörni, s a külső ajtót ki is feszítették, de akkor a zajra a házbellek felriadtak s a betörők elmenekültek. Ekkor már a csendőrök is akcioba léptek, de a betörők egy harmadik helyen is kíséreltek. *Zsulán* János ablakain batoltak be, s az ágyakból tíz-nyolc párnát és dunnát loptak el. Mikor egy harmadik ágyból is ki akarták szedni a párnákat, abban egy siketnéma főküdt, a ki fölébredt és a betörők láttára dörömbölni kezdett. Azok erre fölriadtak. A betörések híre fölriasztotta álmából *Szerény* Sándor kurticai jegyzőt, a ki az utcán több revolverlövést tett, hogy arra mint vészjelre az éjjeli őrkök összecsozduljenek. Mikor az ismételt lövésekre nem jelentkezett senki, *Szerény* a lakáson kereste föl a hat éjjeli őrt, mind a hat a legjobb izüen aludt. Az éjjeli őrkök ellen megindították az eljárást. A betörők után való nyomozás szálat *Mácsára* vezetnek; több gyanus személy van, de a tartóztatni eddig senkit se lehetett.

— **Ellopott szobrok.** Budapestről jelentik: Az éjszaka betörők jártak *Róna* József szobrász Szabó József-utca 12. számú ércöntőjében, ahonnan elloptak egy bronz *Arany*us szobrot, amelynek 360 korona az értéke, továbbá *Róbert* Károly király bronz-szobr nak két kezét, két lábát és a pajzsát, amelynek az értéke 1200 korona. Az ellopott szobrok súlya 250 kilogramm. Valószínű, hogy a betörést többen követték el.

— **Állandó képkiallítás.** A fővárosba ránduló, műszerelő vidéki közönség ne mulassza el fölkeresni *Fixler* M. budapesti műkereskedő gyönyörű kiállítását. A legkiválóbb magyar és külföldi festők művei díszlenek ott egybegyűjtve. A kiállított tárgyak között talál vásárolni valót mindenki, akár kisebb, akár nagyobb összegért szánt egy-egy eredeti festményre, mert a *Fixler* cég arra törekszik, hogy minél szélesebb körben ébressze fel a festőművészet iránti szeretetet. A kiállított képek valamennyije *első rangú festők* ecsetje alól került ki. Karácsonyra és újévre egy-egy ilyen képnél alkalmasabb és érdekesebb *ajándék* el sem képzelhető. *Fixler* M. Budapest, V. Dorottya-utca 5.

— **A városi árvaház** növendékeinek felállítandó karácsonyfára a következők gyes adományok folytak be: 20 kor.: *Steinschneider* Jakab gyáros Budapest; 10-10 kor. br.: *Bánhid*y Antalné, ifj. Kintzig Jánosné, özv. *Nikodem* Jánosné, *Neumann* testvérek; 5-5 kor.: *Bohus* Istvánné, *Hoffman* Antal, *Urban* Ivánné, *Weisch* Miklós; 4-4 kor.: *Vásárhelyi* Janka, *Andrényi* Károlyné, özv. *Andrényi* Károlyné, *Eabán* Lászlóné, *Kristyó* Jánosné, dr. *Priegl* Istvánné, 3-3 kor., özv. *Boros* Beniné, *Fejér* Gyuláné, *Magyari* Ferencné, *Minorita* rendház; 2-2 kor.: *Assael* Józsefné, *Abrai* Lajosné, *Bing* Ede, dr., *Bogdán* Virginné, özv. *Darányi* Jánosné, *Deutsch* Bernátné, *Domonkos* Lajosné, dr., *Fábán* Lajosné, dr., *Fényes* Kálmánné, *Földes* Jánosné, *Gebhart* Jánosné, *Halmai* Andorné, *Hájek* Rezsóné, *Herman* Gyuláné, *Hehs* Vilmosné, dr. *Issekutz* Lászlóné, *Jakabffy* Zoltánné, dr. *Keresztes* Gyuláné, *Kohn* S. N., *Kotsis* Lajosné, *Kneffel* Lajos, *Laczay* Bandi, *Józsi* és *Ant*i, *Lengyel* Lóriné, ifj. *Lócs* Rezsóné, *Mayer* Miksáné, *Millg* Józsefné, *Nachtnébel* Ödönné, *Paikert* Henrikné, *Ransburg* Sándor, *Reicher* Ferencné, *Reicher* Károlyné, dr. *Robitzek* Agoston, *Rozsnyai* Ilon és *Etelka*, *Sármezey* Akosné, *Simay* Istvánné, *Steigerwald* Alajosné, *Szathmáry* Jánosné, dr. *Szé*kely *Inigóné*, özv. *Tabajdy* Károlyné, *Tagányi* Gusztánné, *Tagányi* István, *Tiszi* Lajosné, dr. *Tolnai* Jánosné, dr. *Vajda* Istvánné, *Varjassy* Ilona, *Vásárhelyi* Lászlóné, *Verbos* Adámné, *Virág* Lajosné, *Wald* Gyula, *Wadowatzky* Gusztánné; 1-1 kor.: *Lukácsy* Lajos, *Oravetz* Lenke, *Steinitzer* Senny. Fogadják a nemes lelkű adakozók az árvák nevében halás köszönetünket. *Institoris* Kálmán ig. vál. h. elnök. *Balázs* Ferenc árvaház-igazgató.

— **Birtokcsere.** Csáky A. János és neje *Korcsok* *Etelka* eladják az aradi 1819. számú

tjkyben felvett Fejsze utcai 15. sz. házat 8200 koronáért Papp János és neje János Josefának. — Fancsali József Gusztáv eladja az aradi 807. sz. tjkyben felvett Kis-utcai 4. sz. házat 18000 koronáért. Fritz Ferenc és neje Kádár Viktorának. — Huayadi Katalin eladja az aradi 7125. sz. tjkyben felvett Miklós-utcai 67. c. sz. házat 1200 koronáért. Jovanov György és neje Germán Gyulának. — Dogmanov Márk eladja az aradi 6757. sz. tjkyben felvett szántót 300 koronáért Tóth János és neje Krizsán Zsófiának.

— Mivel ma az összes üzletek csak tíz óráig vannak nyitva, ajánlatos a tisztelt idegeneknek és vidéki közönségnek, hogy első sorban is a szándékolt bevásárlásokat tegyék meg. Porter Vilmos Nagy Áruházának karácsonyi tárlata az 50 méter teremben oly látványosság, melynek megtekintését senki se mulassza el. A dus választék megkönnyíti a szülők feladatát és oly ujdonságok és eredeti játékok kaphatók, melyek a gyermeknek nemcsak örömet, hanem szórakozást is nyújtanak. A divat osztályokban szintén nagy számban találhatni ujdonságokat és a cipőraktár még soha oly gazdag nem volt. Porter-cipői ismereteseleg elegáns formáikról és könnyűségükről. Tartósságuk pedig fölülmulhatatlan. Fényképből csakis e hó végéig lesznek még kiszolgáltatva, de a bonnek később is beválthatók. Városi és megyei telefon. 324.

— Múltó feltűnést kelt az Andrassy-téren, Központi szálló épület, Weinberger Ferenc jó hírű szolid ékszerészünk fenomenális szép fényes kirakata, melyben a legszebb és legizlésebb gyönyörű ékszer ujdonságok vannak felhalmozva, feltalálhatja ott mindenki, aki a legolcsóbb szép kis ajándékot is óhajtja szeretteinek megvenni, kielégíthető ott a legszerényebb és legmagasabb igény is, a kiszolgáltat előző-könyv lelkismeretes és pontos. Ajánljuk a közönség b. figyelmébe ezen szolid üzletet, dus valódi genfi zsebóra, arany ékszer és ezüstnemi rakár, saját műhely. Városi és megyei telefon 489.

— Szájpadlás nélküli fogak feleslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Egy óra alatt tökéletesen lehet vele beszélni és rágni. 10 évi jótállás. Barna I. egyedüli specialista szájpadlás nélküli műfogak készítésében, Budapest Kerepesi ut 26 szám Vidékiek megvárhatják.

— Újabb cikkek érkeztek ismét Nádler Lajos divatruházába (Andrassy-tér 16.) melyek kizárólagosan karácsonyi és újévi ajándékoknak alkalmasak és tényleg fél árban árusítatnak, ajánljuk tehát ezen áruház a nagyérdemű közönség b. figyelmébe.

— Egy millió korona hozományával rendelkező hölgy sem igényelhet szebb ékszereket nász-, vagy karácsonyi ajándéknak, mint a miylenek a Tököl-téren Farkas Streicher cégnél, valódi arany- és ezüst tárgyakban, dus választékban és rendkívüli olcsó árak mellett beszerezhetők. Ezen cég az igen tisztelt vásárló közönség kényelmére a zálogüzletről elkülönítve egy külön bejáratot rendeztetett be, mely bejárat a Tököl-terre nyílik. Ugyanott dus választékban meglepő olcsó árak mellett, szép és alkalmas nász és karácsonyi ajándéknak china ezüst tárgyak is kaphatók.

— Minden nőnek tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett Balassa féle valódi angol ugorkatej azonnal eltünteti a szepit, májfoltot és mindenemű tisztátanságot az arcról és annak gyönyörű üdeseget, fiataloságot kölcsönöz, kar tehát várni, mindenki vegye meg ma. Ara 2 korona, hozzávaló ugorka szappan 1 kor. 3 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszeráránban Temevár, Aradon Vojtek és Weisz ura nál, Krausz Elemér és társai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszeráránban, Tábor Gyula gyógyszeráránban Pécskai-ut 18 sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— Ne mulasszák el a köszvényes és csúszos betegek a hírneves Zoltán féle kőnőcsöt használni, mert e páratlan kitűnő szer még oly betegeknek is, kik évek óta szenvednek és különböző szereket, gyógyfürdőket eredménytelenül használtak, pár nap alatt gyógyulást idéz elő. Kapható Zoltán Béla gyógyszeráránban, üvegenként 2 koronáért Budapest, S. Abadság-ter.

— Felhívjuk a n. ó közönség figyelmét Kun József műtővös és ékszerész üzletére, kinek dusan berendezett saját készítésű ékszer raktára van, ugy-szintén a karácsonyi, újévi és nászajándékoknak alkalmas arany-ékszer, óra és dísz-ezüst árak izléses és olcsó árban beszerezhetők Arad, Andrassy-tér 17 Reinhardt-palota.

— Egészséges gyomorhoz mindenképpel rendszeres emésztés szükséges. Sajnos, éppen ez irányban azonban sokszor vétkezünk és így támad a gyomorrontás étvágytalanság, székrekedés, álmatlanság, felfúvás, kólika, vérszegénység stb. Ne mulassza el tehát senki jó és hathatós óvószert használni, mely úgy a gyomrot, mint az e ész emberi szervezetet erősíti, gyógyítja és jó egészségben tartja. Ilyen szer egyedül csak a Brády-féle Máriacelli gyomorceppek, évtizedek óta kipróbált zamatos ízű, biztos hatású házi gyógyszer az összes gyomorbetegséknél. Üvege 80 fillér a gyógyszerárakban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— Hegedűs Gyula kefe, ecset és pipero kőálegességű kereskedése Andrassy tér 15. Hermann-palota. Nagy választék ruha, haj, fog, köröm, gazdasági és háztartási kefékben, fésű és acél áru, szarvasbőr, cocus lábtörölő, cocus szőnyeg, szivacs és fürdő gyékény nagy raktára.

— Szoba illatok a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisz cégnél Aradon.

— T. Üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdák, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— A legújabb jószabású női és gyermek felöltőket legolcsóbban beszerezhetjük a szolid és előzékenynek általánosan ismert Schwartzberger Manó cégnél, kinek Vörösmarty utca 3. sz. alatti kizárólagos női felöltő áruházában a. ószi és téli ujdonságok nagy választékban már megérkeztek. A cég fenti modorban a t. vevők igényeit minden irányban kielégíteni ezutánra is főfeladatát tűzte ki.

—x— Pármal ibolya szappan. E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyanarra, hogy még a legérzékenyebb arcórtűk is nagy eredménytel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készíti Szabó Béla piperesszappangyáros, Miskolcon. Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógyszerárán kereskedésében.

—x— Karácsonyi és újévi ajándékok legolcsóbb bevásárlási forrása Orlai Sándor perzsa császári és spanyol királyi udvari szállító áruháza, a Palais Royal (Budapest, Korona-herceg-utca 8.), mely a székesfővárosnak valódi látványossága. Ezer és ezer szebbnél szebb-tárgy van ott állandóan kiállítva. — Különösen felemlítendő: ékszerek gyémántutazatokkal (diamantes carbonique), párisi övek, csatok és legyezők, bőr kiegészítők, szivar és pénztárcák, fényképeretek, ezüstbotok, china ezüst árak, dísz álló órák, stb.

Báli-selyem

60 krtól méterenként, legújabb divat szerint. Bérmentesen és elvámolv. — Gazdag mintázatokat azonnal. Henneberg selyemgyára, Zürich. 2745

Sárkány Sámuel Makón.

(A holnap templomszentelése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, december 12.

Nagy ünnepre virrad holnap a makói ág. ev. egyház. Evszázados fennállása után megérte, hogy az Urnak diszes, szép templomot emelhesse és új templomát diszes, méltó ünnepségek keretében holnap délelőtti felszenteli Sárkány Sámuel, a bányai egyházkerület, ősz püspöke, hogy szolgáljon az örök időkre az Isten dicsőségére és a hívek épülésére, erősödésére.

De a holnap nap ünnepe lesz nemcsak a makói kicsiny evangélikus egyháznak, hanem egész Makó városnak. A középületek és a magánházak legtöbbje lobogódiszt öltött, így várta a püspököt, aki ma délután 4 órakor érkezett Makóra Szeged felől az elébe utazott küldöttséggel. Szegeden lépett az ősz püspök a csanád-csongrádi egyházmegye területére s

ott Hadász Antal csanádmegyei nagybirtokos, az egyházmegye felügyelője üdvözölte küldöttség élén. A küldöttség tagjai voltak: Grob Vilmos kir. tanácsos, csanádmegyei tanfelügyelő, Réthy Károly ügyvéd és Gebe Mihály főgimnáziumi tanár, akikhez Szegeden csatlakoztak még Petrovics Soma esperes, szentesi lelkész és Thomay József szegedi lelkész.

A püspököt hozó vonatot Makón nagy és intelligens közönség várta. Eljenzés között szállott le a püspök a vonatról, fehér ruhás leánykák virágot szórtak utjára, csokrot nyújtottak át, majd Farkas József polgármester üdvözölte a város nevében. Az ovációkat a püspök megköszönve, a város díszfogatján André László kir. pénzügyigazgatóhoz ment, hol Makón tartózkodása alatt megszállva lesz.

Templom szentelés után a püspök küldöttségeket fogad a következő sorrendben: 1. Róm. kath. egyház. 2. Gör.kath. egyház. 3. Református egyház. 4. Izraelita hitközség. 5. A csanád-csongrádi ág. ev. egyházmegye és a makói hitközség együttes tisztelgése. 6. Meskó Sándor dr. főispán üdvözlése. 7. A vármegye küldöttsége. 8. A város küldöttsége. 9. A kir. hivatalok küldöttsége André László kir. pénzügyigazgató vezetésével. 10. A tanítóegylet és a tantestületek küldöttsége. 11. Makói ipartestület.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Uj ügyész megbízott. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a m. kir. igazságügyi miniszter Román István dr. nagyhalmágyi gyakorló ügyvédet az aradi kir. ügyesség kerületébe ügyességi megbízottul rendelte ki.

§ Sima Ferenc napidíjai. Habár a csődbe jutott Sima Ferenc, Szentes város volt országgyűlési képviselője már régen az Újvilág lakója, az ellene megindított perek még mindig foglalkoztatják a hazai bíróságokat. Sima Ferenc képviselői fizetését foglalta le a budapesti takarékpénztár és zálogkölcson részvénytársaság. A végrehajtást, miután Sima Ferenc csődbe jutott, a tömeggondnok az alapon támadta meg, hogy Sima Ferenc a végrehajtás fogantatásakor már fizetését megszüntette. A budapesti királyi törvényszék a tömeggondnokot keresetével elutasította, a királyi tábla azonban a törvényszék ítéletét megváltoztatta és kimondta, hogy Sima Ferenc országgyűlési képviselő lefoglalt képviselői fizetését az általános csődtömeghez kell csatolni. A m. kir. Kuria most ezt az ítéletet megerősítette.

IDEGENEK ARADON.

— December 11. —

Fehér Kereszt szálloda. Lang Hugó utazó Budapest. — Langer Sándor utazó Budapest. — Trujba Jenő miniszteri felügyelő Szeghalom. — Elz Emil utazó Bécs. — Borszani I. utazó Zürich. — Berger Ernő utazó Bécs. — Herman József utazó Bécs. — Blau László utazó Budapest. — Szász Ödön utazó Budapest. — Weigl Henrik utazó Budapest. — Heckenast Kálmán titkár Budapest. — Fleischmann Samu utazó Bécs. — Glück Ignác utazó Budapest. — Pohl Vilmos utazó Budapest. — Langer Sándor utazó Budapest. — Rónai Ignác utazó Budapest. — Rónai Jenő utazó Pozsony.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. L. Tasnád. Lehetetlen, hogy az engedélyt elvonják azért, mert a malom leégett. Ha nehézségek támadtak, legjobb egy ügyvédet utána nézteni a dolognak és elintéztetni addig, a míg nem késő.

B. M. Budapest. Későn kaptuk meg a kéziratot s így már kiszorult. Esetleg a karácsonyi lapban fel fogjuk használni.

Sorsjegyekről. Cz. I. Arad, B. I. Miskolc. Sorsjegyeik közül egyik sem nyert.

X HÉT ESEMÉNYEIBŐL.

Nincs csodálni való, ha olyan nagy az érdeklődés a város közgyűlései iránt. Hiszen alig van a férfiak között, a ki ne táplálna vágyat arra, hogy valaha ő is fölmehessen a hónap második szerdáján ama padok közé, melyek a város gondozó apái számára vannak fenntartva. (Ha már országgyűlési képviselő nem lehet mindenikből). És talán azért is annyira vonzó az, mivel minden hónapban csak egyszer esik, s a városatyákban ritkán van annyi figyelem, hogy azt két napra nyújtsák ki.

Ezért hát, hogy ebből az érdeklődésből mi is huzzunk valamit, ezen a héten megörökítettük a város parlamentjének több alakját, a mint itt következik.

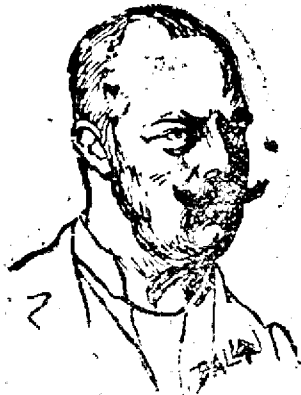
Első:



a ki a közgyűlésen is első szokott lenni a főszóalásban. Alig képzelhető el oly közgyűlés, melyet a főispán nem ezzel kezdene:

— Napirend előtt dr. Műlek Lajos kíván szólni...

A városi ellenzék egyik vezérét mutatjuk be ezután:



Müller Károlyt. A piktor abban a percben örökítette meg, amikor valódi függetlenségi diaktussal azt mondja:

— Kifogásolom Stájnhart urnak a Vájcser örökség dolgában tett eljárását...



Mit tennénk, ha ő nem lenne a közgyűléseken, Steiner Jakab. És ha nem hallanánk:

— A tanács az nem tudja aztat, de a polgár, az igen kérem. Nem hogy a pótdó, de én a tűzéraktanyának nem járulhatom hozzá...

Bizony sivarak lennének ő nélküle a város szerdái.

Es talán alig tudna mással polemizálni:



Avarfy Ferenc, a város egyik tiszteletbeli esze. Valaki ugyanis azt fogta rá Arad városára, hogy az ügyészek fejével gondolkodik. A mikor szól, gyakran próbálják zavarni, de az ő, basszusnak éppen nem mondható hangján tulkiabálja őket:

— En meghallgattam az urakat, az urak is hallgassanak meg engem!...

A vitáknak szenvedélyes alakja Mittner József is.



Ő a gazdasági szék szónoka, s azon pattan föl, ha ezt a bizottságot kevésbé becsülik, mint a többit. Azt szokta mondani:

— Ha a jogügyi bizottság nem rontaná el, a mit mi csinálunk, minden jobban menne.

A kit ez a kép ábrázol:



most ritkábban szólal föl, mint egykor. A mikor a villamos kérdések még nem voltak napirenden. De ezekben ő Fényes Dezső, a nyájas érdekelt szerepét játsza, és meglapul, mint egy szerény ibolya. Szótlanul tűri, a míg a többi szónokok a beszéd hevében felé pisztantanak:

— A tisztelt villamos vállalat tévedésben van, ha azt hiszi...

De hog, ne csak azoké legyen az érdem, a kik

beszélnek, megörökítjük a közgyűlés egy hallgatóját, de tipikus alakját. Ez:



Kronstein Vilmos dr. Annyira csöndes, szerény, hogy alig tudnak róla. A legutóbbi városatyaválasztásoknál az orvosok panaszkodtak, hogy kevés számmal vannak a törvényhatóságban képviselve. Azzal feleltek rá:

— Ugyan? ... Hisz ott van Issekutz, ott van Tisch, ott van Kronstein.

— Az ám ... Hiszen Kronstein is benne van!

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEZÉS.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 12.

Buzakinalat mérsékelt, vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 30.000 métermázsra került forgalomba, tartott és közben néhány fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonafélék kedvezők. Időjárás borult.

Készlet. Berlin 1/4 magasabb.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1904. áprilisra	7.72 — 7.73
Buza 1904. októberre	7.58 — 7.60
Rozs 1904. áprilisra	6.58 — 6.59
Zab 1904. áprilisra	5.47 — 5.48
Tengeri 1904. májusra	5.16 — 5.17
Répe 1904. augusztusra	11.70 — 11.80

Zárlat 5 órakor:

Buza 1904. áprilisra	7.72 — 7.73
Buza 1904. októberre	7.58 — 7.60
Rozs 1904. áprilisra	6.57 — 6.8
Zab 1904. áprilisra	5.48 — 5.49
Tengeri 1904. májusra	5.17 — 5.18
Répe 1904. augusztusra	11.70 — 11.80

Szécsüzet.

— December 12. —

Mai jegyzésein: Készár nagyban nyers saes 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított saes nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

A legelméesebb.

és legelegánsabb és leghasználhatóbb karácsonyi ajándék csak oly tárgy lehet, melynek praktikus értéke is van. Ilyen tárgyak a rendkívül finom érzéssel összevlogatott díszdoboz levelepapírok, mint a hazai gyártmányu Adria, Emke, Szepesi len, továbbá Margaret, Myrtle, Mill, Ivory és Angoi vászon levelepapírok. Ezen doboz papírok eltérnek a szokásos ily fajta dobozoktól, mert ezen dobozok tényleges tartalmukkal és kiváló finomságuk által tűnnek ki és különböztetendők meg a vásári áruktól. Használható ajándéktárgyak továbbá az

im a könyvek,

melyekből minden vallás híveinek nagy választék áll rendelkezésére, igen szép kötésekben, meglepő olcsó árakon. A legszebb ajándékok között első helyen áll a

könyv.

Ifjúsági iratok, képes- és meséskönyvek, diszművek, alkalmi vételek folytán, jutányos árakon szerezhetők be Révész Pándor könyv-, zenemű és papírkereskedésében Aradon, Andrassy-tér, Minorita új palota, hol csinos festékdobozok és képes levelezőlap albumok, karácsonyi és ujévi képeslevelezőlap albumok jutányos árakon vásárolhatók.

Alkalmi vételek! Karácsonyra Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, anti-
quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára
Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliza-palota.)
Városi és megyei telefon: 385.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy
néhány nagyobb könyvtár vétele folytán óriási
mennyiségű **diszműveket, regényeket,
képeskönyveket és ifjúsági iratokat**

meglepő olcsó árakon

árusítok csaknem teljesen új állapotban, szint-
ügy átiátszott hangjegyeket is.

Minden irodalmi ujdonság, u. m.:
diszművek, regények, ifjúsági iratok, képesköny-
vek **raktáron!** Legnagyobb választék köny-
vekben!

Karácsonyi díszek óriási választéka.
Dísz-levélpapírok legnagyobb választéka;
divatos különlegességek. Igen olcsó árak!

Minden vallási imakönyvek gyönyörű
kivitelben, bámulatos olcsó árakon. **Hock** leg-
újabb imakönyve 10 féle gyönyörű kötésben. A
lelkedveltebb **naptárak** nagy választéka.
Előjegyzési naptárak rendkívül jutá-
nyos árakon.

Irodai cikkek kitűnő minőségben. Író-, rajz-
és levélpapír dus választékban. **Posner-féle
üzleti könyvek** teljes bizonyítványi irakata
gyári árak mellett. Karácsonyi és újévi képes le-
velezőlapok nagyban és kicsinybeni árusítása.

Mindenféle festészeti kellékek; valódi dűs-
seldorfi olajfestékek, paleták, a legjobb boiga
festővászon. Olaj és akvarell festékek egész fel-
szerelése kazettákban. Festőminták nagy választé-
ka, úgy eladásra, mint kölcsönzésre.

Remek rézmetszetek és olajfestmények a
leghíresebb mesterektől kerettel és keret nél-
kül. **Igen jutányos árak!** Papírkerek.

Egyes könyvek, valamint **egész könyv-
tárak** méltányos árakon való **vásárlása,**
szintúgy könyvtárak letelepítésében való be-
rendezése és kiágészítése.

**Keresek és méltányos árakon
veszek** fűzve, vagy kötve, az Új Idők, Má-
tyás Diák, Hét, Vasárnapi Ujság, Kukas Márton,
Borsszem Jankó, En Ujságom és Fliegende
utóbbi évfolyamait 1903-ig bezárólag.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben minden ujdonság kapható.

Az új egyesített teljes magyar

kölcsönkönyvtári jegyzék

megjelent

és 40 fillérért kapható. Felkérem a t. bérloimet
és olvasóimat, hogy régi magyar jegyzéküket
elküldeni sziveskedjenek, hogy **annak elle-
nében az újat díjmentesen ad-
hassam. Anémet pótgjegyzék is meg-
jelent és díjmentesen kapható.**

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár,

mely szintén az összes ujdonságokat tartal-
mazza. 257 oldalos zenemű kölcsönjegyzék ára
40 fillér. A zenemű-pótgjegyzékkel díjmentesen
szolgálok.

Előzékeny és pontos kiszolgálás úgy hely-
ben, mint **vidékre.**

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Cholnoky Viktor.

[20]

(Folytatás.)

De ez a székesegyház nem lehetett Szici-
liában, mert ott senki sem gondolt új templom
építésére. Messze kell lenni, valahol ennek a
templomnak, valami olyan országban, mint
Florida, vagy Argentína, ahol a föld még nincs
behintve szent épületekkel.

Gaetánó félt ettől a gondolatától, de örven-
dett is neki a kétszeres szorgalommal kezdett
dolgozni, hogy donna Elizának legyen eladni
valója, míg ő távol lesz a nagy kincseket sze-
rez neki.

Most már csak Istennek egy jeladására
várt, eltökélte magát az u. azásra. Azt hitte,
hogy ez a jel az lessz, hogy fel fog bátorodni
s elmondja donna Elizának, hogy milyen utazó-
vágy szállta meg. Mert azt jól tudta, hogy a
nénjének nagy szomorúságot fog okozni. S ezért
nem tudta, hol vegyen bátorságot a dolog meg-
pindítésére.

S míg munkáját félbeszakítva így elgondol-
kozott, donna Eliza lépett be a műhelybe. S
Gaetánó ekkor azt mondta magában, hogy
nem is gondolhat rá, hogy ma mondja meg ne-
ki szándékát, mert a néne ma olyan jóked-
vű. A nyelve szaporán forgott, az arca ra-
gvogott.

Gaetánó eltűnődött, hogy mikor látta a
nénjét utóljára így. Mióta az inséges idő meg-
kezdődött, olyan volt az életük, mintha vilá-
gosság nélkül éltek volna az Etna valamelyik
barlangjában.

Miért nem volt Gaetánó a piacon, hogy
meghallgassa a térzenét? Kérdezte donna Eli-
za. Miért nem jön el soha megnezni és meg-
hallgatni a nagybátyját, Eliza testvérét, don Fer-
rantet? Gaetánó, aki a nagybátyját sohasem
látta másképp, mint a boltjában ülve, hegyes
sípkával a fején, kurta zekében, nem tudta,
hogy miféle ember don Ferrante. Vén, rut,
rancosképű, borzas szakállu kereskedőnek tar-
totta. Senki sem ismerte don Ferrantet iga-
zán, aki nem látta őt vasárnap, mikor a tér-
zenét dirigálta.

Ma új egyenruhában volt, — mondta don-
na Eliza, — csókaorru kalapja volt zöld-fehé-
rvörös tollal a gallérja ezüstből, a vállán ezüst-
rojtos vállrózsák, a mellén ezüstsujtás, az ol-
dalan kard. S mikor fölment a zenészek emel-
vényére, elsimultak arcán a ráncok, a termete
mintha megnövekedett volna. Szinte meg-
szépült.

Mikor a Parasztabcsületet dirigálta, az em-
berek alig mertek lélegzetet venni. Mit szól
hozzá Gaetánó, hogy a piacon levő nagy házak
együtt énekeltek a zenekarral? A fekete pa-
lazzo Geraciból egész natározottan hallható volt
egy szerelemi dal, az apácaklastromból, mely
pedig üresen áll, szép himnusz hangzott végig
a piacon.

S mikor a zene szünetet tartott, Favara,
a szép fiskális, aki fekete bársony zekébe volt
öltözve, a fején széles bandita-kalappal, a nya-
kán ríktó vörös nyakkendővel, odament donn
Ferrantehez s rámutatva a piac nyílt oldalára,
ahonnan az Etnát és a tengert lehet látni, így
szólt:

— Don Ferrante, ön az égbe emel ben-
nünket, mint az Etna s az örökkévalóságba
visz, mint a végtelen tenger!

Ha Gaetánó ma látta volna don Ferrantet,
talán meg is szerette volna. Vagy legalább is
el kellett volna ismernie, hogy derék, szép szál
ember. Mikor kis időre letette a karmesteri
pálcat s az ügyvéddel karonfogva sétált a ró-
mai kapu s a Geraci-palota közt levő rossz kö-
vezeten, mindenki láthatta, hogy egy cseppet
sem áll mögötte a szép Favaranak.

Donna Eliza a székesegyház előtt ült a kö-
padon Voltaro szindakó feleségével. S signora
Voltaro, miután egy ideig némán ült s nézte
don Ferrantet, hirtelen így szólt:

Donna Eliza, hisz az ön testvére még egé-
szén fiatal ember. Még mindig megházasodhat-
tik, az ötvenéves kora ellenére is.

S donna Eliza azt felelte rá, hogy minden-
nap ezért imádkozik.

De akkor mondta ki ezt, mikor egy gyász-
ba öltözködött hölgy jelent meg a piacon. Soha
donna Eliza még ilyen feketeséget nem látott.
Nem elég, hogy a ruhája, a kalapja s a kez-
tyűje fekete volt, de a fátyola is olyan sűrű
volt, hogy az ember nem is hitte volna, hogy
fehér arc rejtőzik mögötte. Santissimo Dio!
éppen olyan volt, mintha szemfedőbe burkolód-
zott volna. S lassan, meggörnyedten jött. Szin-
te azt hihette volna az ember, hogy ki-
sértet.

Ah, ah, az egész piac csupa vidámság volt.
A földmivesek, akik vasárnapra hazajöttek, ün-
neplőbe öltözve, vörös sállal a nyakukon, nagy
csoportokban álldogáltak. A templomba menő
asszonyok zöld rokolyában, sárga kendővel ha-
ladtak el arra.

Eltől, a piac körül futó mellvédnél egypár
idegen ember állt s nézte az Etnát; fehérbe vol-
tak öltözködve. S a zenészek mind egyenruhá-
ban voltak, mely csak nem olyan szép volt,
mint don Ferranteé. S a csillogó hangszerek,
meg a szentegyház képekkel ekes homlokzata!
S a napfény, meg a Mongibello hófedte csúcsa,
mely ma oly közel látszott, hogy az ember szinte
megfoghatta volna — mindez olyan nasonlítha-
talanul vidám volt.

S mikor a szegény, fekete ruhás hölgy be-
lépett ebbe a derűbe, egyszerre mindenki rá-
meresztette szemét, néhányan még keresztet
is vetettek. S a gyerekek, a kik a székesegyház
korlátján lóhátvást ültek, hirtelen lecsusz-
tak a helyükről s pár lépéssről követték a gyász-
ruhás asszonyt. Még a lombha Piero is, aki a
mellvéd szélén hevert, feltámaszkodott a félkö-
nyökére. Olyan mozgás támadt, mintha a szent-
egyházbeli fekete madonna jött volna ki a nép
közé.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

December 13. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Luca. —
Protestáns naptár: Luca. — Görög-keleti naptár (novem-
ber 30.): Andrássy. — A nap kel 7 óra 25 perckor, nyug-
szik 3 óra 52 perckor.

Könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szom-
baton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és
szombaton délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnap-
okon zárva. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége mellett
Bistorem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra
küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjá-
rás várható: Nyugaton enyhe, semmi vagy kevés csapa-
dék, keleten hűvösebb.

December 13. Az aradi kaszinó-egylet rendkívüli köz-
gyűlése délelőtt 11 órakor. — Gőzgépezők és kazántű-
zők vizsgálja.

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1903. évi december hó 13-án:

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árakkal:

Hoffmann meséi.

Nagy opera 4 felvonásban. Írta: Jules Barbier. Zenéjét
szerzette: Jacques Offenbach.

SZEMÉLYEK:

Hoffmann, író	Bejcz Gy.	Crespel	Füredi J.
Lindorf		Luther	Győre Alajos.
Coppellius	Békassy Gy.	Stella	
Csodaorvos		Olympia	Singhoffler V.
Spalanzani	Polgár S.	Antónia	
András		Miklós	Répágy G.
Cochennil	Sarkadi A.	A Muzsa	Szilassy J.
Ferenez		Fanton	Pajor Agnes.

Kezdeté délután 3 és fél órakor.

Bérlet 74. sz.

Páros.

Bste 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes árakkal:

A sötétség.

Színmű 4 felvonásban. Írta: Ruttkay György.

SZEMÉLYEK:

Vári Kálmán	Könyves J.	Istváni G.	Győre Alajos.
Klementin	Bácsné.	Ernesztin, neje	Csigaházi B.
Emma, leánya	Gazdi A.	Istváni Lajos	Bónis Lajos.
Andor, fia	Simon Jenő.	Bognár	Füredi J.
Rudas József	Szabó László.	Vértesné	Pajor Agnes.
Vera, leánya	Aranyosy J.	Miska, fiás	Juhász S.
Erdős László	Marházi M.	Vári Inasa	Juhai József.

Kezdeté este 7 és fél órakor.

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Az „Aradi Közlöny“ f. hó 12-iki számában kisorsolt elsőbbségi részvényeinkre vonatkozó hirdetményünkben a „Hátralék 1902. évről“ részvénytársaságoknál nem 18945, hanem 18949 a helyes szám.

Az igazgatóság.

MERCUR

váltóüzleti részv. társ.

BUDAPEST, V., Fűrdő-utca 3. sz.

BANKOSZTÁLY.

SORSJEGYOSZTÁLY.

VÁLTÓÜZLET.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúító helye. 2558

— Sorsjegyek osekély havi részletfizetésre; előnyös sorsjegytársaságok. —
— Sorajegybiztosítás: legolcsóbb díjazás kivánatra, bérmentre.

Rovid
levélcím:

MERCUR, Budapest, Fűrdő-utca.

Részvénytőke:
1.000.000 kor.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok egy a vidékről, mindegyik helybeliek, naponta fölvetőnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli fölvilágosítást csak választmányi küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Aradi bornagykereskedés részére elsőrendű mérlegképes könyvvizetőt, ugyanoda a magyar- és német levelezésben jártas irodatisztet.

Videkre könyvvizetőt és levelezőt, aki szeszanyagkereskedésben már alkalmazásban volt s az utazásban is némi jártassággal bír, 1904. március 1-ére.

Videki városba, a vas- és fűszer-szakmában jártas segédet, aki románul beszél.

Aradi elsőrendű női divatárú-üzlet részére jó megjelenésű, ügyes segédet.

Aradi liszt- és kenyér-üzlet részére szakképzett ügyes segédet.

Videki kézmű-árú üzletbe a paraszt-árú elkekben jártas, magyarul, németül és románul beszélő segédet.

Videki rőfös- és fűszer-üzlet részére fiatal segédet, aki a tót nyelvben jártas.

Videki kisebb vegyesárúüzlet részére fiatal izr. segédet, aki románul tud.

Videki rőfös- és divatárú-üzlet részére a német és román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Videki fogyasztási szövetkezet részére a fűszer- és vegyes szakmában jártas üzletvezetőt, 1000 korona óvadékkal.

Több rőfös- és vegyes árúüzlet részére a román nyelvben jártas fiatal segédet.

Ajánlunk:

Üzletvezetőnek, vagy első segédnek a bőr-áru szakmában kiválóan jártas egyént, aki ily minőségben elsőrangú üzletben működött s önálló bőrkereskedése is volt, magyarul, németül, szerbül és románul beszél.

Intl. ügyes női alkalmazottat, aki a fővárosban hosszabb ideig alkalmazva volt. Irodatisztnek, vagy pénztárhoz.

Felső kereskedelmi iskolai erettségűt, a magyar és német és román nyelvben jártas fiatal embert irodai gyakorolnak.

A fűszer- és vegyesárú szakban minden igényeknek megfelelő segédek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO OSZTÁLYA

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

elnök.

A legjobb és legeredetesebb
ITAL
mely mint a szőlőből készült és borral, csokoládéval vagy mályvával együtt fogyasztva kitűnő ital
vagyítékot ad: a

MATTONI-FELD
GISSHÜBLER
SÁVANYÚ-ITAL

oltja a szomjat, hűt és felfrissít egyaránt. A legjobb
szar a nyári hőség túlsúlyos hatása ellen.

2679

A fűtési idény beálltával ajánlunk

elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon

fűtő kőszent,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

111

égszesz pirszenet (coks,)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmentve házhhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszénél, mint pirszenénél
500 klg. vételnél 25 fillér enged-
ményt nyújtunk.

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszent,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.

Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.

Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

BRUNNER BÉLA ARAD,

(Szabadság-tér 20. sz. Forray-utca sarok).

Alkalmi vásárlás!

Építkezés és üzletkiköltözés miatt!

Mélyen leszállított árak!

Különösen igen olcsón lesznek mindenféle diszmuárak eladva. Bronz, bőr, fa és plüsch árucikkek.

Színházi látcsövek!

Bőr pénz-, szivar-, cigaretta- és dohánytárcák; mindenféle finom utazó bőröndök és táskák, finom

Pelüsch utazó-takarók!

Finom női glassé és szarvasbőr keztyűk. Bál toll és gassé legyezők!

Nagy választék a legujabb uri divat cikkekben.

Kalap, cylinder, klique, utazó, sport és gyermeksapkák. Ing, gallér, kézelő, nyakkendő, zsebkendő, keztyű, harisnya, cipő, bokavédő (Chamaschni), sétabot és esőernyők stb. stb.

Legfinomabb valódi amerikai és orosz sárcipők (Galoschnik)

Pontos kiszolgálás!

Videki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Olcsó árak!!

Olcsó árak!!

Pöstyén

csúsz, kőszén, techias, exsudatok, speciatális leghíresebb gyógyhelye.

Prosp.: a fürdőigazgatóság

Téli kúra
kényelmesen a fürdő-
intézetben.

Házi kúra
az iszappal házi orvos
kezelésében.

Iszap fölérakat házi kúrákhoz Aradon:
Földes Kálmán gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11—12.

KATONAHANGVERSENY.

Ma vasárnap, december hó 13-án

KASS-VENDÉGLŐJÉBEN

a 33. gyalogezred zenekara karmesterük vezénylete alatt

NAGY

HANGVERSENYT

rendez válogatott műsorral,

melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik.

Kitűnő ételek és italokról a legjobban gondoskodva van.

Kass Béla,

vendéglős.

2523

Kezdeté 7 $\frac{1}{2}$ órakor. — Belépti-díj 40 fillér.

TELJESEN PÓTOLJÁK

a francia cognacot

gróf KEGLEVICH ISTVÁN utódai

hirneves promontori cognac-gyár

(alapítva 1852.)

2603

mindenütt kapható gyártmányai

Központi iroda és gyártalep: Budafok.

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.31
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felé:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.09
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnáról délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.05
Temesvár felé:	Temesvár felé:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felé:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat este 10.33
Brád felé:	Brád felé:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczról szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56
	Pankótáról szm. este 9.20

Dick Ferencz Alajos

fényező és mázoló mester

Aradon, Boczkó-utca 9. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat u. m.: fürdőszoba és kádak-, vas- és fa-butorok-, vízikannák-, tálcza-, kályhavédő-, faksarak

aranyozás és márványozását, függőlámpák bronzírozását, majolika festészetet fára és érczre diszes kivitelben, floderozások minden színben a legseccsőbb kivitelben jutányos árban és pontosan teljesítenek. 1475

Kutyaeledel

legjobb minőségű kapható

Boros S.

szappanosnál

2464

Erzsébetfalván.

Budapest mellett.

Egy 5 kilós postacsomag 2 korona 50 fillér.

Mérleg-javító műhely!**Weisz Jenő**

épület és műlakatos

Aradon, Szent Pál-utca 1. szám,
(a zsidó templommal szemben.)

Ajánlja magát minden az épület-műlakatos és mérlegszakmába vágó munkák elkészítésére, u. m.: épület vasalások, sirrások, kovacsolt vasból kerítések, takaréktűzhelyek, szivattyús kutak és mindenféle mérlegek javítását. Továbbá elvállal vízvezeték és fürdőszobák berendezését, jutányos árak, pontos, gyors és legjobb kivitelben. 1463

Új és használt

Zongorák,

pianók és hangjegyek

az 1850. év óta fennálló üzletében a legjutányosabb árakban, kívánatra a hangszerek részletfizetésre is kaphatók, esetleg havonkénti bérfizetés mellett

bérbe is vehetők.

Zongoráim: Bösendorfer, Ehrbar, Hamburger, Heoffmann,

Kern, Krämer, Koch & Korselt, Luner Lyra, Petrof, Proksch, Schnabel, Stelzhammer, Stingl, Schweighoffer, Thök és Weszely gyárakból valók.

Zongora javítások és hangolások elfogadtnak.

Kölcseknönyvtárban az olvasási-díj: Havonként 1 korona 60 fillér. Kötetenként 10 fillér. 1172

Krispin József

Deák Ferencz-utca 28. sz.

Telefon szám 35.

Kitüntetve. Alapítva 1879-ben.

A legszebb, legalkalmasabb és legötletesebb

karácsonyi ajándék

egy életnagyságu arckép, mert örök becse van és egyszersmind szabadiszul, továbbá előnyös nász-, névnap, születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéknak szolgál, de úgy is mint örök emléke (különösen megholtakra) fölülte alkalmas. Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem el. Nagysága 40:50 cm., ára 3 ft.



Hű hasonlatosságért és tartósságért kezeskedem.

A fényképet sértetlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészítem. (Karácsonyi ajándéknak szánt képeket tessék minél előbb megrendelni.)

Bodascher Szigfried

kitüntetett arczépfestészeti műintézete

Bécs, II., Praterstrasse 61.

2839

ALAPÍTOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest. VII., Wesselényi utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 2411

ALAPÍTOTT 1890.

Uri hölgyek figyelmébe!

Kitűnő munka és legremekőbb kivitelben készítünk a legújabb divat szerint

házi, kimenő, gyász, színházi és menyasszonyi ruhákat feltűnő olcsó árak mellett.

A n. é. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Keiser Ferencz és nővére

női divat és confectio terme

2497

Aradon, Deák Ferencz-utca 8. szám.

— Ugyes varró- és tanuló lányok felvételnek. —

A közlő téli idényre raktáron van legfinomabb

Jamaica Rum

üvegje 60 fillér, 1 kor. 80 fillér és 4 korona.

Kiváló minőségű chinai tea.

Egy kis csomag 20 fillér, közép csomag 60 fillér, 1/8 kilo diszes bádog dobozban 3 korona.

Kitűnő francia illatszerek

Extrait Ideal,

Extrait Vigne fleurie,

Extrait Tréfle incarnat,

Extrait Crub Apple Blosson

üvegje 4 korona.

Extrait Tréfle du Japon,

Extrait Crub Apple,

üvegje 3 korona.

Extrait Violette enperieur.

Eau de Cologne Russe.

üvegje 2 kor 50 fill.

üvegje 6 korona.

Kapható egyedül

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárban

909

Arad, Szabadság-tér.

Aki a fehérre mosott és fényesre vasalt

fehérműnek kedvelője, az adja fehérműt

Morvai Károly

Weitzer János- (volt Templom) utca 17. szám alatt levő

mosó és vasaló intézete tisztíttatni. 1514

Telefon szám 96.

Legalkalmasabb és legolcsóbb

karácsonyi és újévi ajándék

Singer varrógépek

családok és iparosok részére.

Hammer Vilmos

műszerész

öt évi jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett kapható.

Raktáron

2767

Singer karikahajós és Centrál Bobbin gépek.

Arad legrégibb varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság tér 7. sz.

Telefon szám 96.

Új liszt-üzlet.

Tisztelettel hozom a n. e. közönség tudomására, hogy

Tököl-téren, román egyház épület (volt Huzó-féle helyiségben)

egy vízi- és gőzmalmi liszt-raktárt

nyitottam.

Raktáron tartok mindennemű lekvar, dió és mindennemű főzelékeket jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve:

Tisztelettel

2789

özv. Ayssprung Jánosné.

Arad legnagyobb óra és ékszerárátára.

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstművek készpénzért a legmagasabb árban megvételnek vagy más új tárgyakra átcseréltetnek. 2508

— Kéretik kísérletet tenni. —

Nagy arany-, ezüst- és ékszer- javító műhely!

A n. é. közönség becses tudomására
teszem, hogy az eddig Bonts-házban léte-
zett **Papp Kálmán utóda-féle**

aranyműves műhelyemet

Forray- és Rövid-utca sarok
(Hajók-féle üveg-udvarba)

helyeztem át,

és mint eddig, úgy ezután is mindenemű
javításokat olcsón és pontosan eszközök,
valamint régi törött arany és ezüstműt
legmagasabb árért veszek vagy újá at-
alakítok. 2482

Állandó raktár karácsonyi és újévi ajándékokban.

A n. é. közönség becses bizalmát to-
vábbra is kérem, tisztelettel

Papp Kálmán utóda.

Ön jeli!



Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elgyájkasodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!



Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Kreb-
sz Géza, Ring Lajos, Rozsnyay Mátya özv., Vojtek Kálmán gyógyszerárakban, Vojtek és Weisz és
Krau z Elemér és Társai drogistáknál.
Győrökön: Maszyik Dániel gyógyszerárakban.
Nagy-Pécskán: Mike József gyógyszerárakban.
Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Székelykőn: Fűrédy Ede gyógyszerárakban.

2569

Alapított 1893.

Telefon 423.

Fleischer Testvérek

vas és rézbutor gyára

Arad, Deák Ferencz-utca,

Földes-palotával szemben.

Gyártanak legjobb kivitelben
csinos gyermek-ágyakat,
mindenfélé

rézbutor,

összecsukható vaságyakat. Sodrony-
ágybetétek minden méretben ke-
szíttetnek.

Pontos kiszárgálás a legutányo-
sabb áron. 2005

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ARADON

a főuton, legélénkebb helyen egy

sarokház,

melyben 30 év óta **vendégfogadó**, 5 vendégszoba,
istálló 40 lónak és jólmenő idegenforgalmu nagy **korcs-
mahelyiség** szép étteremmel van, az udvar csator-
názva, kikövezve, vízvezetékekkel és minden helyiség
légszuszvillagítással van ellátva. A vendéglős szép utcái
lakásán kívül több lakás van, melyek 360 frt. lakbért jö-
vedelmeznek, a **korcsmai joggal és teljes berendezéssel együtt**
családi körülmények miatt

==== **azonnal eladó.** =====

2826

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Brádon a Központi szállodába

utazók és beszálló vendégek részére olcsó szobá-
kat szolgál 1 koronától és feljebb.

Cziffra Miklós,

vendégios

2805

Nagy lelkesedéssel

és elismerőleg nyilatkoznak a **theafogyasztók**, a **Sultán**
rum és a **Sultán thea** keverékekkel készített élvezetes italról.

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és finom zamatot kölcsö-
nöz. Ára egy fél literes üvegnek **80 kr.**, 1 literes üvegnek
1 frt 50 kr.

Sultán Thea,

mely 8-féle legjobb fajta keverékből áll. Ára: 1 deka **10 kr.**,
 $\frac{1}{8}$ kiló **1 frt**, $\frac{1}{4}$ kiló **2 frt.**

Tyukszem és szemölcs ellen

oddig páratlanul áll a híres és egyedüli biztos szer, a **Ha-
jós-féle**.

ANAGALLIN.

Egy üvegnek az ára **35 kr.**

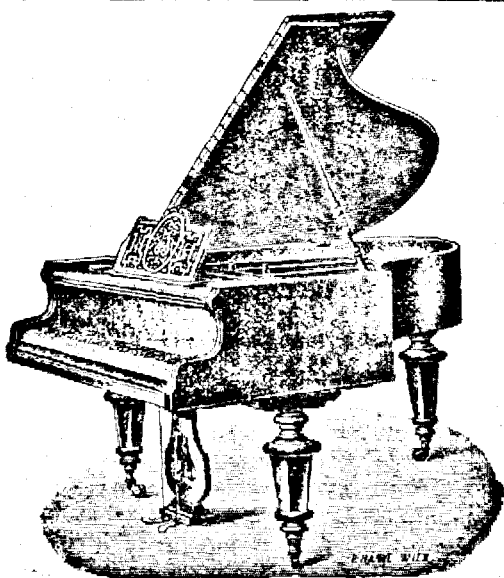
126

Fenti szerek kizárólag kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.



FAIX JACQUES

zongora készítő

Arad, Batthyány-utca 35.

Készít

2818

uj zongorákat minden stilben és fanemben,

ugyszintén javításokat. — Hangolások tisztán és tartósan.

Dus raktár kitűnő uj és használt zongorákban.

Gyári árak. — Uj keresztthuros zongorák 300 frttól 850 frtig.

Telefon 242. sz.

VÁSÁROLJON
ÜGYVÉDJELÖLT
 SORSJEGYET
 1273 NYEREMÉNY
20.000 KOR
 KERÜLKISORSOLÁSRA
 és (EGY) KORONÁÉRT
10.000 KOR
 FÖNYEREMÉNY NYERHETŐ
 SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK
 HUZÁS: 1903 DECEMBER 31-ÉN

2761



2560

Kalmár * *
*** * József**

villanyműszerész

Kerékpár és varrógép rak-
tára

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Raktáron tartok családi

Singer varrógépeket,
 karikahajós (Ringschiff) gépeket
 házi vagy ipari használatra 5 évi
 írásbeli jótállással, kedvező havi
 részletfizetés mellett.

Varrógép javítások

jótállás mellett eszközöltetnek.

Magas jutalékkal felvétetnek

bármily állásu megbízható egyének budapesti
 bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való
 eladására, az 1893. évi XXXI. t.-cz. alapján.
 Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal
 könnyen elérhető havonta 300-500 korona
 kereset.

Ajánlatok intézendők a „Szerencse Hir-
 adó” kiadóhivatalának, postafiók 180, Bu-
 dapest. 2317

Feltűnő újdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
 egyszer veszi és többé mást nem szívhát.
 legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

1434

Ifj. Kopetkó Károly

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Nagyrabecsült vevő közönség kényelmére 1903. évi december hó 1-től a teteme-
 sen megnagyobbított üzlethelyiségemben egy külön osztályt,

Karácsonyi vásárt

rendeztem be, hol eladásra kerülnek az összes raktáron levő **szövet, barchet**
 és **creton-maradékok**, melyeket **fél árban** bocsájtok a nagyérdemű vevő
 közönség rendelkezésére.

2479

Nagy karácsonyi vásár.

Diszmű árak.

China ezüst árak.

Játék árak,

a hazai „Bártfai játék árak” dus választékban.

Szolid árak.

Szolid kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Zimmermann és Eisele

Aradon, Weitzer János-utca sarok, a „Zöld papagáj”-hoz

2285

Városi és megyei
telefon 517.

Karácsonyi könyvvásár!

Városi és megyei
telefon 517.

INGUSZ I. és FLA karácsonyi könyvárjegyzéke.

Figyelmeztetjük és kérjük a könyvbarátokat, hogy ne üljenek fel a fővárosi antiquáriusok 1000 száma szétküldött katalógusainak és az ajándékkönyveket ne ott és a játékszer kereskedésekben szerezzék be. Az antiquáriusok által hirdetett **olcsó könyvek** Bécsben és külföldön készülnek, oly gyalázatos fordításban, hogy megmérgezik a mindenre fogékony gyermek lelkületét. Versek kinrímeik, meg azt a pár fillért sem érik meg, amibe kerülnek. **Könyvkiadóink ma már legjelesebb íróink műveiből számtalan gyönyörűen megírt képes mesekönyvet, ifjúsági iratot adnak ki. Előbbieknek versel valószínűs gyönyörű a verselésnek, utóbbiak tárgya pedig hazafias és magyar.**

Kérjük tehát azon szülőket, akik tudják, hogy milyen hatása van a rossz olvasmány a gyermek lelkületére, válasszák ajándék-könyveiket a lent közölt könyvárjegyzékből, ne vásároljanak könyvet játékosboltban, hanem könyvkereskedésben.

Képeskönyvek

3—6 éves gyermekeknek.

	Korona.
Állatvilág, örökké tartó képeskönyv	2.80
Képek az állatvilágból, apró versekkel	—80
Ida néni, képes Abc	2.—
Márton József Mau és Vau-Vau	2.40
Leuteman állatképek	6.—
Radó Antal, Mindenféle állatképek, jóra való apró népek	2.40
Gyula Bácsi Arany Abc	2.—
Rajta kicsik Mulassunk	—80
Örvendjünk, apró versikék	—80
Faragó, Mindentudó képeskönyv	8.—
Ki korán kel, aranyat lel	—80
Göcsey Bácsi: A szabadban	2.—
Kicsikéknek ünnepnapja	—50
Gyermekszobából	—50
Szünórák	—50
Okos versek, szép képekkel	—50
Mikszáth Keresztmama meséi	3.—
Radó Antal, Kisemberek pajtásai	2.40
Pósa Lajos, Cfini Clini	4.80
Mikszáth, Tündér Liget	4.80
Gyula bácsi rövid gyermek mesék	1.—
Szép mesék az állatokról	4.—
Borus, derűs gyermek évek	—60
Min mulat a baba	1.26
Babák képeskönyve	1.20
Leporelló képeskönyvek elszakíthatatlan kemény lemezre vont lapokkal, darabja 60, 80, 90, 1.20, 1.60, 2.—, 2.40, 3.— és	3.60

Mesekönyvek 6—10 éves gyermekeknek:

Pósa Lajos, Arany sip	5.—
Győry Ilona, 50 mese	6.—
Bánffy, Tündérek között	3.—
Hoffmann, 100 kis történet	3.—
Móka bácsi, Legszebb magyar mesék	6.—
Halász Ignác, magyar mesék	4.80
Beniczky, Képes családi játékkönyv	4.—
Hermann Ottóné, Eresz alatt	3.60
Lajos bácsi, Képes mesék	4.—
Lajos bácsi, Tündér mesék	4.50
Cooper, Bórhárisnya	4.—
Aesopus 300 Mese	4.—
Benedek, Mesék és Elbeszélések	5.60
Móka bácsi legszebb magyar mesék diszkiadás	7.20
Rudnyánszky, Kis gyermekek verses könyve	1.20
Münchhausen kalandjai	1.20
Sziklay, Kis Mesekönyv	1.20
Guliver utazásai	1.20

	Korona.
Robinson Crusoe	1.20
Koltai tükördarabok	1.20
Grimm, 1001. Éjszaka	1.20
Koltai, 60 Mese	1.20
Benedek Elek, Gyermekek és öregek	1.50
" " Falusi történetek	2.—
" " Mesék és történetek	3.—
" " Otthon és Idegenben	2.50
" " Ifjúsági színművek és elbeszélések	2.50
Benedek Elek, Történeti elbeszélések	3.—
" " Történetek az iskolából	3.—
" " Többsincs királyfi	3.—
Bródy Sándor, Kis Almanach	2.—
Andersen, Ujabb meséi	3.—
" " összes meséi (nagy kiadás)	6.—
Bánffy, Egyszer volt	6.—
Hetyey, Gyöngyvirágok	2.80
Hentaller Elma, Ki szereti a mesét	3.60
Pósa nagyapó meséi	4.—
Radó, Ezeregy Éjszaka (diszkiadás)	6.—
Tábori Róbert, Álomvilág — Meseország	3.20

Ifjúsági iratok.

Hazafias történelmi elbeszélések és utle-
leírások. 11—16 éveseknek.

Sebők Maczkó úr utazásai	6.50
Brozik, Kolumbusz Kristóf	4.80
Amicis Radó, A szív	5.60
Tóth, Utolsó Kurucz	3.—
Földes, Fekete király	4.—
Bisi Albini, Grazia fia	4.—
Hampelné, Elbeszélések a Görög vi- lágából	3.20
Földes, Burok magyar vitéze	4.50
Macé, Egy falat kenyér	4.—
Baksay, Dáma történetei elb.	6.—
Gaal Mózes, Kujak Andris keleti uta- zása	5.—
Mauton, Gaugourdán Marius Bol- dogasszony hajó kapitányának uta- zásai	4.—
Kempf Odysseus kalandozásai	2.—
Gaal Mózes, Kenyér és Becsület	5.—
Jósika, II. Rákóczy Ferenc	4.40
Bélyegkirály	4.—
Máy-Szekrényi, Cendes Oceánon	5.—
Baróthy, Ezer év Magyarország tör- ténetéből	3.—
Cooper, Utmutató	4.—
Földes, Porból lettünk	2.—
Radó, Robinson	3.20
Kempf, Homeros Odisséja	5.—
Mantegazza, Munka öröme és dicső- sége	4.50

	Korona.
Radó, Magyar népmondák	5.60
Cooper, Vadölő	4.—
" " Utolsó Mohikán	4.—
Gaal, Mindent a hazáért	3.20
Pallagi, Rajzok a természet köréből	2.—
Jókai Mór, Diákok regénye	6.—
Erődy, Faraók országában	5.60
Hankó-Szterényi, Term.-tudományi olv.	4.80
Laurie, Diákelet Angolországban	5.20
Brown Andrev, Vörös kém	5.20
Gaal, Diák figurák	2.—
Colon Fernand, Kolumbusz Kristóf élete	3.—
Tóth, Tűzhely körül	3.—
Gaal, Kard és lant hőse	4.—
Deli, Bácsy Jákab	3.60
Payeken, Jim a hurokvető	5.20
Vaszary Kolos, Történelmi életrajzok	5.60
Mayer, Egy ifju szenvedése	—80
De Wittné, Keresztshadak története	3.—
Jakab Ödön, Két imposztor	4.—
Gaal, Három kenyeres pajtás	3.—
Cosmar, Csodaszép baba és barátnői	4.60
Radó, Gróf Benyovszky Mór életé és kalandjai	5.60
Donászy Ferenc, Miklós vitéz	5.—
Cooper, Bórhárisnya	5.—
Bródy, Egri diákok	2.80
Becher-Stove, Tamás bátya kunyhója 2 kötet	7.—
Gaal Mózes, Mönchhausen	3.60
Lőrinczy, Hűséges szívek	2.30
Malot, Hektor Otthon	6.—

Elbeszélések serdülő lányok számára.

Tntsek Anna, Leányélet	5.60
Schanz, Jó leányáknak 12 elbeszélés	2.40
Faylné-Hentaller, Fekete Kató	5.—
Marlitt, Aranyos Erzsike (fiatal leá- nyoknak átdolgozva)	3.70
Tisza Etelka, Leila Angliában	3.—
Tóth Sándor, Erdély nagyszasszonya	4.80
Tóth Sándor, Szőcske kisasszony	4.20
Benedek Elek, Rügyfakadás	2.50
Roden, Kis makranczos	6.—
Benedek Elek, Katalin	6.—
Tisza Etelka, Leila a Szigeten	3.—
Tisza Etelka, Leila otthon	3.—
Büttner, Egy rut kis lány története	5.—
Szabóné Nogál Janka, Biri és egyéb elbeszélések	4.—
Szabóné-N. Janka, Piros bőbitások	5.60
Lázár Gyula, Magyarországi szent Erzsébet	2.40
Ludvig, Virágok az utfielen	4.60
Faylné, Leányévek	4.80
Benedek Elek, Uzony Margit	6.40

IMAKÖNYVEK: Katholikusoknak: Hock János Imakönyve, Tarkányi Vezérszallag, Albach Szent Hangzatok, plüch, csont és bőrkötésben, kath. Ifjúsági imakönyvek vászon és bőrkötésben. Reformátusoknak: Szász Károly Buzgóság könyve, Tompa Mihály Olajág, zsoltárok vászon bőr és csontkötésben. Ifjúsági imakönyvek. — **Bélyegkönyvek** 60 fill., 1 kor., 2 kor., 3, 10 és 12 koronáért. **Festékdobozok** olaj és vízfestésre. **Emlékkönyvek, képeslevelezőlap albumok, diómunkák, karácsonyi és újévi képes levelezőlapok, aradi képes levelezőlapok új fel-
vételek** minden felvételen az új kath. templom. **Diszleletpapírok** dobozokban és egyéb karácsonyi ajándék tárgyak nagy választékban.

• Szolid kiszolgálás.

Vidéki megrendelések 10 koronán felül bérmentve küldetnek.

Szolid kiszolgálás.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
— Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudakozódásait kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

AN APRÓ HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Árzen rovatban minden más egyeztetési bejelentésnek ára 4 fillér, vasárnapok és ünnepnapok kivételével 6 fillér. — Családot kereső vagy eladóknak ajánljuk apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szög 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 szögért és 1 koronáért kaphatók lapunk eláruló helyén.

Villany lámpák,
villany és házi csengő teljes felszerelések, néhány darab butor és képek igen olcsón eladóak, Boros Béni-tér 15. ajtó 12. 2820

Lakások kiadó!
Boros Béni-tér (Fő-ut) 15. sz. házban egy erkélyes 4 szobás és egy 3 szobás lakás vízvételkel, egy szintén egy fűtőhelyiséggel azonnal kiadó. Értekezhetni ugyanott a házmesternél. 2821

Kutak építése
és tisztítására a legjobb idő és alkalom. Különlegesség szőlőbe is. Licsmann József, ács és kutmester, Wesselényi utca 36. sz. 2822

Hetessy István
polgári és egyenruha szabó
Aradon, Nagyrádi-ut 10. sz.

Ajánlja magát mindennemű polgári és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat és elírás szerint, ugyancsak elvállalja vitákat, átalakítás és felvasalásokat a legújabb és legkényelmesebb árák mellett. 1458
Hosszas szaktapasztalásaim, melyet külföldön elsődrendű szabóüzletekbe szereztem, lehetőségessé teszik, hogy t. megrendeléseimet legszolidabban kiszolgálhassam.

1904. év nyarára zöld

amerikai oltványok
sikeres készítésére

ajánlkozik és jótáll az oltványok megfogamzásáért. Írásbeli megkeresésekre betanított emberekkel azonnal rendelkezésre állok.

Zsidár Krecsun
oltványkészítő
Magyaráton, 237. házszám.

Karácsonyra!
Bámulatos újdonság!
325 drb. 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns láncszal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica” 25 érdekes képpel, egy igen finom nyakkendővel, egy sima brillant-kövel, egy keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral; 1 finom bőr pénztárca, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 double-arany közelítő és ingomb-garnitúra, 1 finom zsebkész, 1 finom toalette-tűkötökben, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásban elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható az 1 frt 95 kr. utánvétellel az elárulónál:

S. Kohane
KRAKKAU, (Galiczia).
POSTFACH 72.
Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják. 2809

Wolfer János toll.

Béni-tér 40 sz.
Működőzett szerzői.
Kapható: Ingusz L. és Fiaival.
Telefon 87.

Tanulók
felvétetnek
az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Karácsonyi ünnepekre!

A közelgő karácsonyi ünnepekre ajánlja igen finom, zamatos, valódi

ó-szilvóriumát

Kohn S. N.
(Atsél Péter u. 2.)

Kapható: Éles Ármán, Fejér Gyula, Lázár Gyula és Záray Géza urak üzletében.

500 forintot fizetnek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. Brückner**, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommergasse 1. Kapható Aradon G. Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11. sz. és minden gyógyszerárában, valamint **Krausz Elemér és Társai** drogueriájában Andrassy-tér 20. szám. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok fejjelentő 161 díjaztatnak. 129

Varrónő,

aki a legkomplikáltabb toilletteket

elismert jó izléssel

és gyorsasággal készít
ajánlkozik házakhoz.

Szíves megkeresések Kápolna-utca 2. sz. ajtó 4. 2419

Szent Pál-utca 13. számú

ház

szabad kézből eladó.

A házban 8 lakás, kávéház stb. van. 2818

özy. Vormittag Rozália,
Glogovác.

Birtok eladás!

Az aradi határban

egy 36 holdból álló

birtok

kedvező feltételek mellett
szabad kézből

eladó.

Czim a kiadóhivatalban. 2819

Mindig éles!
Félrelépés kizárva!
kiváló előnye az

eredeti H-patkóknak.

Az utazások ellen minden H-patkó az út látható gyári védjeggyel van ellátva. A vásárláskor erre figyeljünk és utasítsunk minden utazót viselni, mert csak használhatóak lehetnek.

Leonhardt & Co.
Berlin-Schöneberg.

Kérjük képes úrjegyzéket.
Vasárnaponként Ausztria-Magyarország részére:
Kaszab & Breuer, Budapest VI.

Gazdasszonyok figyelmébe!

Minden takácsmunkát, és rongypokróczok, konyharuhák elkészítését igen jutányos áron elvállalok.

Tóth Bernát,
takács. 2785

FEJSZE-UTCZA 8. SZ.

Uri házak
figyelmébe!

Kedvező feltételek mellett ajánlkozom házakhoz

vasalásra.

Czimem 2451

Proháska Ferenczné,
Fejsze-utca 8. szám.

KINTZLER ZOLTAN

Gronometter műrás és ókszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 1634

Pontos és szolid kiszolgálás!

+ Soványság. +

Szép testidomokat kaphatni a világhírű erőportól, **D. Franz Steiner & Co.** berlini cég készítménye, amely a párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett kitüntetve. 6-8 hét alatt 30 font kövéredés egész bizonyos. Orvosi előírás. **Reálisan szolid — nem szélhámos-ság, számtalan köszönő írt.** Ára dobozonként használati utasítással 2 kor. 50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre postautalványon küldeni. Kapható **Tóth József gyógyszerárában Budapest, 59, Király-utca 12.** 1511

Hölgyek figyelmébe.

A ki olcsó leszállított árban jó ruha szövetet, barchet, mosókelmét, vagy télikendőt óhajt vásárolni, ne mulassza el megtekinteni

Hoffmann Sándor

czég, (Sinház-épület) alkalmi áruház, hol maradékok majdnem felárban, egyéb töl árak pedig rendkívül jutányosan kaphatók.

HOFFMANN SÁNDOR, Szabadság-tér sarkán,

Sinház-épület.

VÁROSI és MEGYEI TELEFON 10. SZÁM.

Tájékoztató

az ország legnagyobb

Karácsonyi Tárlatáról

Porter Vilmos Nagy Áruházában

a Szabadság-téren.

Kétségszövegbevonhatatlanul tény, hogy Porter Vilmos Nagy Áruházának karácsonyi tárlata az országban az első helyen áll. Nincs egy sem, mely csak távolról is megközelíthetné! Nagyság, fény, pompa és választék dolgában még a fővárosi tárlatok is eltörpülnek mellette!

Porter karácsonyi tárlatán a legexklusívebb körök is megtalálják magas igényeik kielégítését. Remek játékszerek vannak ott fölhalmozva, melyeket a műipar produkált és egy-egy ilyen darab nagy értéket képvisel. S bár így a nagyigényű közönségről is gondoskodva lett, mégis nem lesz érdektelen ezzel szemben megtudni azt is, hogy mit tartalmaz, mit nyújt már a népszerű 1 koronás osztály Porter Vilmos Nagy Áruházában. Sok bevezetés helyett álljon itt a következő rövid kivonat:

Egy koronás cikkek:

Csengettyű-kocsi
Bohócsos állat
Báránka valódi gyapjuval
Tűzoltó kocsi
Csomagoló kocsi
Nagy nyul
Sörös kocsi
Homokos kocsi
F nyezett ló
Páros lovak
Fürdőkád babával
Nagy csacsi
Mozdony
Ugró kutyácska
Villanyos vasut
Festékdoboz
Képes koczkajáték
Vonat
Nagy faéplő-szekrény.
Laterna-Magica
Ólomkatonák
Nagy kőépítő-szekrény.
Tekejáték
Katonai felszerelés
Gyermek-hegedű
Húzó-harmonika
Gyermek-czitera
Legnagyobb fém-trombita

Gyermek-dob
Nickel trombita
Gyermek-zongora
Szajmúzsika nickelből
Tamburin
Celuloid-kürt domborművel
Karikalövő pisztoly
Gyermek-puska
Gyermek-kard
Husár-csakó
uthangu trombita
Öltözött babák
Gummi-babák
Bádog játék-csoport
Valódi francia bábé
Beszélő baba
Mosdó készlet
Teljes konyha-berendezés
Tábló leánykának
Fröbel kézimunka-játék
Porcellán-szervíz
Baba-konyha
Baba-butorkok
Diszes tűzhely
Hinta fiúcska
Nagy számoló-gép
Harang és kalapács
Sakkfigurák

Sakkjáték
Lottójáték
Lóverseny-játék
Dominó-játék
Önműködő gőzös
Gyermek-hinta
Seprő-készlet
Uzsonna-szelencze
Lombfürész készlet
Zenélő-doboz
Finom-gyermek-csörgő
Öntöző-kanna
Gőzhajó
Automobil
Nagy ágyuk
Kerékpáros
Bőrostorok
Kávédaráló
Játék-kut
Bárfai alakok
Mérleg
Baba-diván
Vízben uszó állatok
Mángorló-gép
Fa-kredencz
Ékszer-tartó csiszolt üvegből
Levelező-lap album
Diszes tükrök

Bársony emlékkönyv
Csont tolltartó
Kézimunka kosár
Faldiszek
Tűtartó gyümölcs formában
Fa és fémkeretek
Bőr kézi-táska
Legfinomabb bőr-erszények
Levélpapír dobozban
Email-tálcák
Email gyufatartó szivarvágóval
Nickel gyertyatartó gyufatartóval
Majolika gyertyatartó brouccal
Színes és fehér kancsó
Majolika tálcza
Üveg- és nikkel czukortartó
Porczukortartó nickel fogóval
Diszes vajtartó
Fogpiszkáló tartó
Ecet és olajtartó
Fűszer-szekrény
Legyező
s ezer meg ezer itt külön
fől nem sorolható tárgyak.